

10

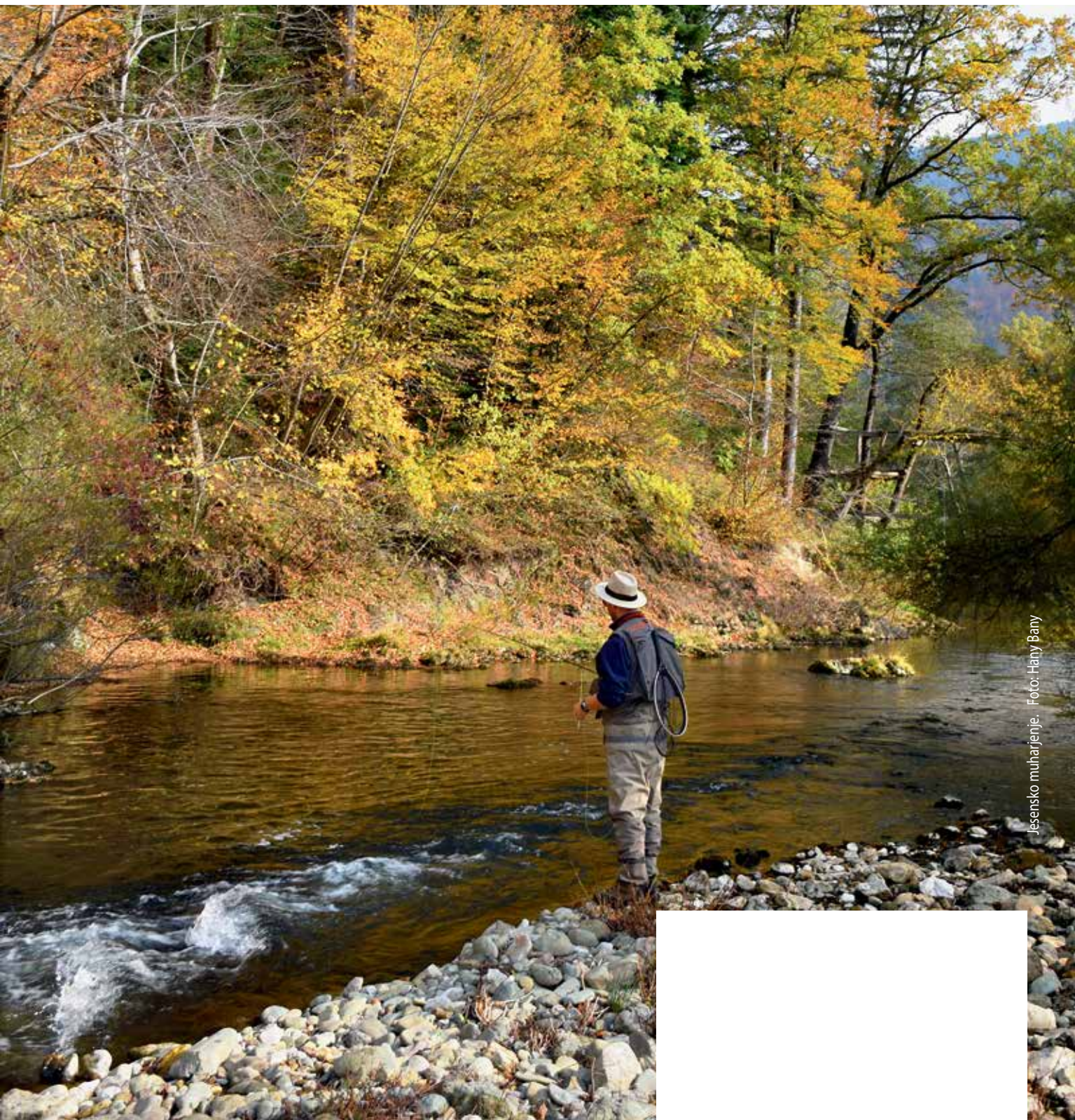
Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2021
LETNIK LXXX
ISSN 0350-4573

140
140 LET ORGANIZIRANEGA
RIBIŠTVA NA SLOVENSKEM

80
80 LET GLASILA RIBIČ

Jesensko muharjenje. Foto: Hany Bany

Krmilo za **krape**

V novi ponudbi je **peletirana dopolnilna krmna mešanica za krape (Cyprinus carpio)** in vse druge vrste krapovcev.

Krmilo je primerno tako za krmljenje kot tudi privabljanje rib v športnem ribolovu. V ta namen smo vam pripravili tudi **10 kg pakiranje**.

Krmilo za krape je vedno na zalogi v naši **trgovini Zadobrova, Sneberska III v Ljubljani**.

Prodaja

+386 1 528 45 69

+386 41 454 111

JATA EMONA d.o.o., Agrokombinatska 84, 1000 Ljubljana

Uvoznik in distributer:
INFINITI, Goran Žagar s.p.,
gsm: 041 654 556
www.infiniti-wonderworld.si
narocila@infiniti-wonderworld.si

6 vrhunskih kavnih napitkov v SAMOPOGREVNI PLOČEVINKI

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:

uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
telefaks: (01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije

info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS

sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS

tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS

racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič

glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:

Odgovorni urednik:

Jure Ušeničnik Schifferstein

UREDNIŠKI ODBOR:

predsednik:

Igor Kloboves

člani:

Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:

člani:

dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar VoljčLektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:

Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Glasilo je sofinancirala Fundacija
za financiranje športnih organizacij v RS

Vsebina

140 let ORGANIZIRANEGA RIBIŠTVA in 80 let GLASILA RIBIČ

Ribiška zveza Slovenije v samostojni Sloveniji
Borut Jerše 284

OHRANIMO NARAVO

Ukrepi za omilitve posledic podnebnih
sprememb na slovenskih celinskih vodah
Milan Štraus 286

UTRINKI

Tuji muharji se vračajo
Borut Jerše 288

RIBIŠTVO

In vazivne tujerodne vrste:
sladkovodni raki (7. del)
Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar. 289

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Dolomiti
Uredništvo 292

RIBOLOV

Jesenski ribolov na morju
Martin Miklavc 294
Šlajn, šlajn in še enkrat šlajn
Grega Pavlin 296

RIBIŠKI MARATON

Na osemurnem maratonu ujeli »le«
152 kilogramov rib
Oste Bakal 299

REPORTAŽA

V Kanado po velike potodne zlatovčice
Rasmus Ovesen 300

Prvinski ribolov v dolini reke Sutjeske
Miroslav Žaberl 303

POGLEDI

Razsipnost
Jožef Smolej 305

DRŽAVNA PRVENSTVA

Prvaki postali Klemen Rožič - Šoštar, Matic Grivec
in Nejc Kotnik
Jože Šmejc 306

MEDNARODNA PRVENSTVA

Tudi tokrat slavili Madžari in Celjani
Drago Ornik 309

ZALOŽNIŠTVO

Nova knjiga: Vplivi okolja na življenje
sladkovodnih rib v Sloveniji
Uredništvo 311

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Na ribiškem tekmovanju zmagal Branko Lovrak
Jože Žerdin 312
Ob skromni udeležbi prepričljiva zmaga Bojana
Horvata

Oste Bakal 312

Ribiško tekmovanje za pokal Občine Tišina

Jože Žerdin 313

Radgonski lovci in ribiči so se družili in tekmovali

Oste Bakal 313

Letos je skupni zmagovalc v ribiški car Karel Frčko

Jože Žerdin 314

Mladenič ujel trofejnega soma

Jože Žerdin 315

V SPOMIN

Srečo Žibert 315
Anton Slanc 315

MLADI RIBIČ

Muharjenje postrvi in lipanov
Blaž Dominik 316

MUHARSKI KOTIČEK

Ko se zatakne
Tomaž Modic 318

RIBIČI KUHAJO

Od Japonske do Slovenije
Borut Jerše 319

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

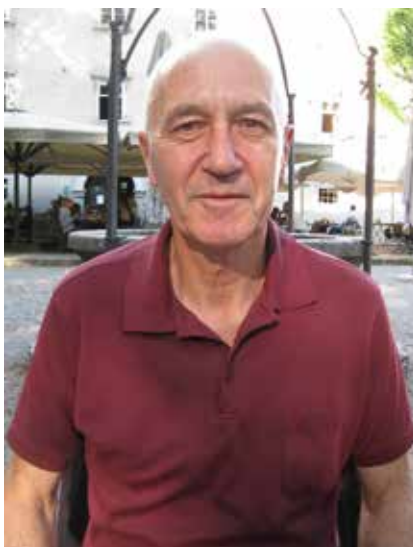
Uredništvo

INTERVJU Z NEKDANJIM PREDSEDNIKOM RZS BORISOM DOLNIČARJEM

RIBIŠKA ZVEZA SLOVENIJE V SAMOSTOJNI SLOVENIJI

Boris Dolničar je vodil Ribiško zvezo Slovenije od leta 1990 do 1994; nasledil je Jožeta Hartmana. Letos v februarju je Boris dopolnil 74 let. Pozna se že zelo dolgo, še iz časov njegovega predsednikovanja, ko sem tudi jaz začel sodelovati z Ribiško zvezo Slovenije, s katero smo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, v času, ko sem vodil Ljubljanski sejem, skupaj organizirali Slovenski ribiški semenj. Srečala sva se v poznem poletnem dnevu v senci parka gradu Kodeljevo, v bližini katerega živi. V prijetnem pogovoru sva spregovorila o številnih zanimivih stvareh, o njegovem vodenju RZS v razburljivih okoliščinah v družbi v tistem času, položaju, težavah in dilemah sladkovodnega ribištva, njegovem delu v ribištvu, prvih ribiških korakih in ribolovu, pa tudi o številnih drugih zanimivih rečeh.

Čas predsedovanja Borisa Dolničarja je bil zelo turbulenten. Kot predsednik RZS je mandat začel še v obdobju Jugoslavije, nadaljeval in končal pa že v novi, samostojni Sloveniji. Tedanji čas je terjalo veliko znanja in odločnosti, da je postavil na noge ribiško organizacijo v novih, zahtevnih razmerah, ki so tudi pred sladkovodne ribiče postavljale veliko novih pomislekov in težav. Boris Dolničar je svoje delo opravil zelo dobro in ob koncu mandata prepustil RZS svojemu nasledniku v zelo dobri kondiciji. V času njegovega mandata se je odprlo tudi ključno vprašanje, komu v novih, koncesijskih časih zaupati slovenske vode. RZS je trdno zastopala stališče, da so to lahko le slovenski sladkovodni ribiči. Poleg stalnih spopadov s številnimi okoljskimi težavami, s katerimi se je RZS soočala že v času njegovega predhodnika, se je v času svojega mandata veliko posvečal tudi delu z mladino, izboljšanju notranje organizacije, sodelovanju z ribiči sosednjih držav in drugim vprašanjem.

Boris Dolničar, novinar in ekonomist, je vodil RZS od leta 1990 do 1994. Še vedno rad piše in muharji, posebno pri srcu mu je Soča. Foto: Borut Jerše.

čanom in Maksom Podlesnikom, s katerima so skupaj pripravili večino pravnih aktov RZS v tistem času. Ko sem obiskoval srednjo šolo, me je oče večkrat vzel s seboj na ribolov. Spominjam se, da sva beličarila s plovčkom na podusti in klene na Savi, z nama je večkrat šel tudi Franc Verce, tedanji tajnik RZS.

Pozneje ste se povsem zapisali muharjenju?

Res je, pozneje sem se usmeril skoraj izključno v muharjenje, še posebno po letu 1980, ko je izšla knjiga, ki so jo napisali dr. Tomo Korošec, dr. Božidar Voljč, dr. Jože Ocvirk in Lucijan Urbančič. Ta knjiga je bila tudi zame prava muharska biblija. Prosil sem Mirana Svetino, ki je bil urednik Ribiča, da me je seznanil z avtorji knjige, s katerimi smo postali prijatelji in skupaj preživeli marsikatero prijetno urico ob muharjenju in druženju na Unici, Soči, Savi Bohinjki, Krki in drugih vodah. Umetne muhe sicer nisem nikoli vezal sam, veliko mi jih je podaril izvrsten vezalec dr. Božidar Voljč. Leta 2000, ko sem bil direktor ČZD Kmečki glas, smo bili izdajatelji druge, dopolnjene izdaje Muharjenja, pri kateri se

je avtorjem prve izdaje pridružil še Marjan Fratnik. Občasno sem se preizkusil tudi v lovu sulca in drugih rib. Moj največji sulec, ki sem ga ujel na Krki, je meril 94 cm. Bil pa je tudi edini sulec, ki sem ga ujel in moja največja riba sploh. (smeh)

Kakšni so bili vaši začetki vodenja RZS?

Vodenje sem prevzel od Jožeta Hartmana. Zveza je bila v solidni kondiciji. Časi, ko sem začel svoje predsedovanje, pa so bili zelo zahtevni. Slovenija je bila pred osamosvojitvijo. Prvo leto, leta 1990, sem vodil RZS še v okviru jugoslovanske ribiške zveze. Prvi akt, ki sem ga podpisal takoj po izvolitvi, je bil Protest RZS proti predlogu Zveznega izvršnega sveta, da se razširijo pooblastila vojaškemu obmejnim organom s 100 m obmejnega pasu na 1000 m. Predlogu smo ribiči odločno nasprotovali, saj so si ribiške družine v Sloveniji zelo prizadevale za razvoj ribolovnega turizma, zlasti v obmejnih območjih, z uveljavitvijo tega odloka pa bi bil v obmejnih območjih resno ogrožen. Od leta 1991 pa je RZS že delovala v okviru samostojne Slovenije.

Katera je bila osrednja naloga v času vašega predsedovanja?

Z osamosvojitvijo Slovenije je bilo tudi RZS in slovenskim sladkovodnim ribičem treba zagotoviti mesto v družbi, ki jim pripada glede

Kdo je Boris Dolničar?

Po končani gimnaziji sem študij nadaljeval na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, kjer sem diplomiral na novinarski smeri. Po izobrazbi sem univerzitetni diplomirani novinar. Pozneje sem opravil še dodatno strokovno izobraževanje iz ekonomije in financ na Ekonomski fakulteti v Ljubljani.

Največ sem deloval na področju novinarstva in medijev. Od leta 1978 do 1982 sem bil odgovorni urednik dnevnika Delo, potem štiri leta glavni urednik ČGP Delo, nato direktor in glavni urednik radijskih programov RTV Slovenije in direktor ČZD Kmečki glas. Na koncu delovne dobe sem bil svetovalec generalnega direktorja ZPIZ-a, kjer sem se leta 2007 tudi upokojil. Tako sem si pridobil veliko izkušenj v novinarstvu, o delovanju medijev in komuniciranju. Izkušnje so mi prišle prav tudi pri delu na RZS, posebno v času, ko smo postali samostojna država, saj je bil zelo pomemben del poslanstva RZS v tistem času prav intenzivno komuniciranje na vseh nivojih, od javnosti do politike in stroke, pa tudi znotraj RZS.

Kakšni so bili vaši ribiški začetki?

Za ribičijo me je navdušil moj oče Matej Dolničar. Bil je dolgoletni funkcionar RZS. Po poklicu je bil pravnik, deloval je kot sodnik. Dobro je poznal društveno zakonodajo. Veliko je sodeloval z Marjanom Ah-

na pomen njihovega dela in poslanstvo, ki ga opravljajo. V tistem času so se vse bolj pojavljali podjetniški interesi, zahteve kapitala in liberalizma po privatizaciji slovenskih voda. Na RZS pa smo trdno verjeli, da združevalnih interesov slovenskih sladkovodnih ribičev za varstvo voda, gojitev rib in humanega športnega ribolova ne more nihče predstavljati tako, kot jih lahko le ribiška organizacija. V letu 1992 smo pripravili Memorandum o sladkovodnem ribištvu v Republiki Sloveniji, s katerim smo pojasnili vlogo in pomen slovenskega sladkovodnega ribištva, da bi v novih razmerah družbene stvarnosti zagotovili njegov nadaljnji razvoj, skupaj v tesnem sodelovanju z Zavodom za ribištvo. Vseh 62 ribiških družin je bilo tako strokovno kot organizacijsko usposobljenih, da ni bilo nikakršnega dvoma, da ne bi tudi v prihodnje upravljale z vodami v korist samega športnega ribolova in tudi slovenskega gospodarstva, kamor sodita tudi ribogojstvo in turizem. Memorandum smo naslovili na Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora, na Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za zakonodajo, Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno politiko R Slovenije, vodilnim slovenskim politikom, strankam, sredstvom javnega obveščanja in javnosti. Tudi osebno smo se zelo angažirali, obiskali smo vse poslanske skupine in naleteli na dober odziv in razumevanje.

Tudi varovanje narave, voda in vodnega življa je bilo v središču vaše pozornosti?

Ja, res je. Predlagali smo, da se z novo zakonodajo utrdi varstvo voda in odgovornost vseh dejavnikov, ki poslabšujejo kakovost voda. Organizirali smo zelo odmeven posvet Čista Sava, kjer smo na primeru reke Save in njenih pritokov opozorili na problematiko naših voda, ne le Save, saj je za marsikatero slovensko vodo svetila rdeča luč. Slovenski ribiči smo zahtevali, da Slovenski izvršni svet likvidira najhujše onesnaževalce, poostri nadzor nad stotimi največjimi zastrupljevalci naših voda in prevzame evropska merila varstva voda. Ves čas mandata smo si prizadevali, da bi našim vodam zagotovili boljše prihodnost in utrdili zavest ljudi o pomembnosti čiste vode ne le za življenje vseh živih organizmov v njej, ampak za zagotavljanje kakovostne pitne vode in zdravja ljudi.

Veliko je bilo narejenega tudi na področju sobivanja ribičev Slovenije in Hrvaške na mejnih vodah?

Večji del skupne meje med Slovenijo in Hrvaško je na rekah, zato je to vprašanje za ribiče zelo pomembno. Mejne vode so Mura, Drava, Sotla, Sava, Bregana, Kamenica, Kolpa, Čabranka in Dragonja. Organizirali smo skupne sestanke, najprej v širši zasedbi, nato pa v ožjem sestavu. Opravljenih je bilo veliko aktivnosti, pri čemer smo se zelo povezali ribiči z obeh strani meje. Naš cilj je bil, da bi mejne vode povezovale in da bi tudi športni ribolov pripomogel k povezovanju obeh držav. Skupaj s Hrvaško športno ribolovno zvezo smo podpisali Deklaracijo o športnem ribolovu na mejnih delih voda Slovenije in Hrvaške in jo posredovali državnim organom obeh držav s predlogom, da bi načela iz nje upoštevali pri oblikovanju meddržavnega sporazuma.

Kateri so tisti uspehi vašega predsedovanja, na katere ste še zlasti ponosni?

Ponosen sem, da smo z lastno državo postavili lastno, slovensko ribiško zvezo. Pri tem smo si prizadevali, da gradimo na pozitivnih temeljih bogate tradicije sladkovodnega ribištva na Slovenskem in na delu ekip, ki so vodile RZS pred nami. Mislim, da smo uspeli tako vladi, parlamentu, političnim strankam kot javnosti dobro predstaviti pomen dela slovenskih sladkovodnih ribičev za ohranitev narave, voda in domorodnega ribjega življa v njih ter postavili temelje za prihodnjo ureditev slovenskega sladkovodnega ribištva, kjer smo ribiči ohranili

upravljanje z ribjim življem v svojih rokah. Veliko pozornosti smo namenjali utrjevanju enotnosti in trdnosti zveze in k delu pritegnili številne vrhunske strokovnjake in predane člane organizacije, z vsem srcem pa smo se posvečali tudi delu z mladimi ribiči.

Kako bi primerjali tedanje razmere v sladkovodnem ribištvu z zdajšnjimi?

Mi smo v nekem pomenu orali ledino, da smo lahko prišli do zdajšnjega stanja. Zelo pomembno se mi zdi, da je danes RZS zveza RD, da ni več vmesnega posrednika ZRD, ampak da se RD neposredno povezujejo v RZS in odločajo o skupnih nalogah. Po drugi strani pa je prav, da smo ohranili povezave tudi na regijski osnovi, vendar z nalogami, ki povezujejo RD z določenega območja. So pa naloge, ki so dandanes v RZS v marsičem podobne tistim, s katerimi smo se soočali mi: varovanje okolja in voda, bitka z onesnaževalci, skrb za vzrejo domorodnih ribjih vrst, strokovno izobraževanje, delo z mladimi. Zdi se mi, da zavedanje družbe o pomenu vode še ni na zadovoljivi ravni. Bi bil pa vesel, če bi bili priča več renaturacijam voda v prvotno stanje in manj grobim posegom v vode, ki jih je še vedno odločno preveč.

Kako gledate na trenutne težave in stanje v ribolovu, s katerimi se sooča slovensko sladkovodno ribištvo, kot so segrevanje vodotokov, ribojede ptice in podobno?

Na številnih področjih v naravi prihaja do konfliktov med različnimi živalskimi vrstami. Če vzamem problem ribojedih ptic, pa ne le kormoranov in čapelj, tudi drugih, kot so race žagarice, vidre, pogrešam več dialoga med nevladnimi organizacijami, ki skrbijo za živali, in več razumevanja in strpnosti pri urejanju sporov, do katerih prihaja, denimo zaradi nasprotja med kormorani in ribami. Dejstvo je, da dandanes prihaja do segrevanja vodotokov, kar zelo vpliva tudi na življenje v njih, tako da se določene ribje vrste znajdejo v vse večjih težavah. Pri tem čaka ribiško stroko veliko dela, da bi poiskali odgovore za te težave. Ne odobravam tudi nekaterih »pripobitev« zadnjih let, npr. preveliko uvajanje sistema »ujemi-spusti« v naše vode. Mislim, da so šle nekatere RD pri tem predaleč in bi bilo to treba omejiti. Povsem dovolj se mi zdi omejitev števila uplena in povečevanje najmanjše dovoljene mere za uplen.

Kaj menite, da je pomembno za nadaljnjo rast ribiške organizacije?

Mislim, da smo lahko upravičeno ponosni na 140-letnico organiziranega ribištva na Slovenskem in 80-letnico našega stanovskega glasila Ribič, ki smo ju praznovali letos. Vanju je vgrajeno delo več generacij prizadevnih članov ribiške organizacije in to delo je treba nadaljevati. Zato je zelo pomembno delo z mladimi, da bi nanje prenesli ljubezen do narave, voda in ribjega življa. Znotraj organizacije je treba še naprej gojiti tovarišтво in pripadnost organizaciji, kar pa je v sedanjih časih vedno težje. Da je ureditev ribištva pri nas prava, potrjujejo dobro stanje domorodnih ribjih vrst in ribolov, ki je, primerjalno z drugimi državami, ki imajo sladkovodno ribištvo urejeno drugače, na višjem nivoju in nam to potrjujejo tudi številni tuji ribiči z vsega sveta, ki v vedno večjem številu prihajajo k nam.

Boris Dolničar je sicer v pokoju, vendar je še vedno aktiven. Je vnet zbiralec starih razglednic slovenskih krajev. Še vedno rad napiše kakšen članek za časopis ali revijo, s katerim obuja stare motive iz njih, ter v pogovoru z ljudmi iz teh okolij primerja preteklost s sedanjostjo. Tudi za vodo se še vedno rad opravi na muharjenje s prijatelji, posebno na Sočo, kjer si je uredil tudi počitniško hišico. V veliko veselje mu je urejanje okolice in stiki z domačini. Rad ima naravo, še posebno hribe.

Borut Jerš

Boris Dolničar s sulcem, ki ga je v Krki ujel leta 1989.
Foto: Joco Žnidaršič.

UKREPI ZA OMILITEV POSLEDIC PODNEBNIH SPREMEMP NA SLOVENSКИH CELINSKIH VODAH

Sprevedanja o prisotnosti podnebnih sprememb ni več. Te so prisotne in se bodo še poglobljale. Ukrepe prilaganja podnebnim spremembam že načrtujemo v kmetijstvu, oskrbi s pitno vodo, turizmu, ... Nikjer pa nisem zasledil načrtovanja ukrepov za blaženje posledic, ki jih bodo te imele na vodne organizme v slovenskih celinskih vodah.

V naravnih vodotokih bo znaten del napovedanih posledic blažila narava sama. A naravnih voda je v Sloveniji ostalo le za vzorec. Večino predstavljajo gradbeno močno preoblikovana vodna telesa (*klasične regulacije*). Njihova korita so grajena za hiter odtok padavinskih - poplavnih voda, kar pri zaznanih klimatskih spremembah predstavlja:

- zmanjšan pretok vode v sušnih (*poletnih*) mesecih, vključno s presušitvijo čezmerno razširjenih (*poplavno dimenzioniranih*) in izravnanih korit;
- dvig povprečne letne temperature in dodatnega pregrevanja vode zaradi ne osenčenosti strug;
- povečano izhlapevanje vode zaradi večje intenzitete vetra in energije sončnega ogrevanja;
- v zimskih razmerah, ob nizkih pretokih, zaledenitve pretočnega korita do substrata dna;
- ob naraščanju intenzivnosti poplavnih vodah povečanje obsega erozijskih procesov, plavljenja materialov in pospešeno zapolnjevanje prostornine vodotokov;
- intenzivnejše spiranje škodljivih snovi in hranil s padavinskega območja v vodotoke ter s tem slabšanje njihove kakovosti vode in pospeševanja evtofizacijskih procesov.

Prisotna bo vrsta vzajemno delujočih obremenitev, ki jih vodni organizmi, predvsem pa vse naše reofilne vrste rib (*potočna postrv, lipan, sulec, blistavec, ...*) ne bodo sposobne prenesti. Lepo in pošteno bi bilo surovo preoblikovane vodotoke povrniti v njihovo prvotno stanje. Žal je ukrep zaradi prostorskih, časovnih in finančnih omejitev še neizvedljiv. So pa izvedljivi nekateri učinkoviti ukrepi njihovega približevanja naravnemu stanju (*omilitvi posledic podnebnih sprememb*), ki jih v nadaljevanju izpostavljam:

Naravni vodotoki z globokimi in močno poraščenimi tolmuni bodo ublažili posledice podnebnih sprememb.

- Povečanje prostornine stalno omočenega korita z izgradnjo prelivnih stopenj (*lesenih ali kamnitih prelivnih pragov, hrapavih drč, ...*) na selektivno izbranih lokacijah, kjer substrat omogoča večjo talno erozijo – poglobljanje dna. Vodarji bodo sicer ukrepu nasprotovali zaradi zmanjševanja pretočnega profila korita, naravovarstveniki pa zaradi višine stopenj oziroma oviranja naravnih migracijskih procesov rib. Argumenta klonita pod težo (*nacionalnega*) interesa ohranjanja minimalnih pogojev za preživetje ogroženih vodnih organizmov in prisotnega znanja reševanja tovrstnih hidrotehničnih problemov. V podslapju tako načrtovanih stopenj se bodo s talno erozijo oblikovali večji (*globoki*) tolmuni, ki bodo ob sušnih pretokih zagotavljali preživetje prisotnih vodnih organizmov. Tudi tistih zahtevnejših na vsebnost kisika (*površinsko prezračevanje*) in temperaturo vode (*v talnih plasteh*).

- Na lokacijah, kjer gradnja prelivnih stopenj zaradi prisotne

S poglobljanjem podnebnih sprememb bodo klasične regulacije ob sušnih pretokih ostale brez vode in brez rib.

Prekomerni odvzem namakalne vode je povzročil presušitev jezua, posledice podnebnih sprememb pa bodo presušile še korito vodotoka.

Tudi mehki jez lahko zadrži vodo, njegovo podslapje pa je za vodne organizme povsem neuporabno tudi v normalnih vremenskih razmerah.

Pod kamnitim prelivnim pragom je voda poglobila podslapje in oblikovala obsežen tolmun, ki bo ribam omogočil preživetje v času sušnih pretokov.

poplavne ogroženosti ni mogoča (*regulacije v urbanih okoljih*), se te nadomesti z vgradnjo kamnitih jezbic v »cik-cak« liniji iz konkavnega v konveksni del, na ravnih odsekih pa še skal samic v sredinski osi vodotoka. S pravilno razporeditvijo jezbic/samic v poplavno dimenzioniranem profilu bo voda s talno erozijo izoblikovala novo povezano in poglabljeno korito, ki bo ostalo omočeno tudi v času sušnih pretokov. Tudi pri tem hidrotehničnem ukrepu moram opozoriti, da je učinkovit v mehki osnovi tal (*substratu dna*), ki dopušča lokalno poglabljanje.

- Zasaditev visoke (*drevesne*) vegetacije na vseh klasično reguliranih vodotokih. Vodarji bodo temu nasprotovali z obrazložitvijo zmanjšanja pretočnosti profila korita, ne morejo pa nasprotovati močnejši zasaditvi drevja na kronah brežin. Z njimi bomo vsaj delno osenčili korita za zmanjšanje pregrevanja vode in vzpostavili vetrovno zaščito, ki bo omilila njeno izhlapevanje.

Tem ukrepom pa bodo morala slediti tudi dejanja vladnih institucij s/z:

- selektivnim izdajanjem vodnih pravic za odvzeme – rabo vode v količini, ki zagotavlja preživetje celotne združbe vodnih organizmov nekega vodotoka;
- predpisovanjem mehanskih naprav za preprečevanje čezmernega odvzema vode in inšpekcijski nadzor imetnikov vodnih pravic v času sušnih pretokov za zagotavljanje ekološko sprejemljivega pretoka (*Qes*) vzdolž celotnega vodnega telesa;
- odvzemu vodne pravice kršiteljem;

Primer jezbičice (*kamnitega odbijača*) za vzpostavljanje talne erozije in oblikovanje lokalne poglobitve – tolmana.

- rednim inšpekcijskim nadzorom in ukrepanjem zoper vse nezakonite odvzeme vode ter nad izlivi okolju nevarnih in škodljivih snovi;

- gradnjo dolgoročnim potrebam dimenzioniranih zadrževalnikov namakalne, tehnološke, ... vode na zemljiščih izven osi vodotoka in njihovo polnjenje v času padavin - visokih voda;

- nadzorovanim spuščanjem vode iz akumulacij/zadrževalnikov za gatenje sušnih pretokov vodotokov.

Posledice podnebnih sprememb v kmetijstvu, energetiki, turizmu in tako naprej so medijsko izpostavljene in jih država neposredno nadomešča s subvencijami ter posredno z vrsto drugih zaščitnih ukrepov. Posledice na prostoživečih vodnih organizmih

Večjo prostornino stalno omočenega korita bomo v urbanih okoljih dosegli le s pravilno vgradnjo jezbc v mehki osnovi dna.

Prelivni pragovi in jezbece so poglobili korito regulacije, manjka še samo zasaditev krone z drevjem za osenčenje struge - zmanjševanje pregrevanja vode ter vetrovno zaščito pred pospešenim izhlapevanjem.

pa bodo verjetno zaznane šele s smradom razpadajočih kadavrov rib. Upam, da se bomo še pravočasno odzvali z omilitvenimi ukrepi ali pa bomo ribiči zopet samo pogrebnički.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

POPRAVEK: v avtorjevem članku Falsko jezero, objavljenem v številki, 7-8/2021, je na spodnji sliki na strani 208 objavljena lokacija Mariborskega jezera in ne Falskega. Avtorju se za napako opravičujemo.

UTRINKI

TUJI MUHARJI SE VRAČAJO

Dobro stanje ribjih populacij, predvsem domorodnih ribjih vrst, lepa narava in prijazni gostitelji so v prvem delu letošnje muharske sezone k nam spet privabili številne tuje muharje. V začetku junija letos je ponovno prišel v Slovenijo tudi Herlé Hamon, eden vodilnih piscev v muharskih revijah na francosko govorečem območju. V zadnjih letih je napisal nekaj zelo odmevnih prispevkov o slovenskih muharskih vodah. Slovenijo zelo ceni, dejal je, da je pri nas muharjenje gotovo v samem svetovnem vrhu. Zato se vedno znova rad vrača k nam.

V letu 2018 je napisal dva zelo odmevna članka z naslovom Slovenija, alpski biser: enega v francoski ribiški reviji Partir Pecher, drugega pa v belgijski ribiški reviji Pecheur Belge. V njih je predstavil muharjenje na Soči, Lepeni, Idrijci, Radovni, Savinji, Krki in Unici. V letu 2019 pa je v osrednji francoski muharski reviji Pêche Mouche objavil članek o muharjenju na soško postrv kot svetovno posebnost v Soči in Idrijci.

Letos je s seboj pripeljal še tri prijatelje, ki jim je želel predstaviti lepote Slovenije in muharjenje na naših vodah. Muharili so na Savinji, Vipavi, Soči, Idrijci in Unici. Povsod so lovili zelo dobro in bili navdušeni nad našimi rekami in bogastvom rib v njih. Herlé zelo dobro pozna večino naših muharskih voda, tokrat pa je prvič muharil na zgornjem delu Vipave, s katerim upravlja RD Ajdovščina. Povedal sem mu, da je omenjeni del izrazito salmomidnega značaja, v katerem je bogata populacija soške postrvi, lipana, potočne postrvi in križancev. Zato se je odločil, da bodo en dan lovili tudi na Vipavi. Žal so tam preživeli le pol dneva, bilo pa je tudi zelo vroče, tako da ni imel prave možnosti, da bi bolje spoznal to zanimivo muharsko reko. Zato smo ga povabili, naj si prihodnje leto, ko bo spet prišel v maju ali juniju, za Vipavo rezervira dan ali dva, da bi jo lahko bolje spoznal.

Francoski ribič in ribiški pisec Herlé Hamon s kapitalno potočnico iz Savinje, RD Ljubno (foto: dokumentacija Herlé Hamon)

Letos bo prišel v Slovenijo še enkrat, in sicer v začetku decembra, ko bo en teden preživel v muharjenju na sulca, ki ga še posebno zanima, saj bo to njegova prva izkušnja v muharjenju kralja naših voda.

Borut Jerše

INVAZIVNE TUJERODNE VRSTE: SLADKOVODNI RAKI (7. del)

V tokratnem članku bomo predstavili metode za upravljanje s (invazivnimi) tujerodnimi vrstami sladkovodnih rakov. Odvisno od načina upravljanja z njimi so v rabi različne metode, vsaka ima pozitivne in negativne lastnosti.

Napredovanje znanosti odkriva nove načine zaznavanja in upravljanja s (invazivnimi) tujerodnimi vrstami sladkovodnih rakov, ki temeljijo na bioloških lastnostih vrst. Tako se razvijajo metode z vplivom na ciljne vrste z malo ali nič posledicami za druge vrste in habitate.

Metode ukrepov ravnanja s tujerodnimi vrstami sladkovodnih rakov

Za upravljanje invazivnih tujerodnih vrst sladkovodnih rakov so v rabi različne metode. V literaturi je znanih več delitev, uporabili smo delitev na fizične, biološke, biocidne in avtoidne metode. Ovrednotene so glede na vpliv (povzročanje škode v ekosistemu), vrstno selektivnost (ali z metodo dosežemo le ciljno vrsto), strošek in učinkovitost, kar prikazuje preglednica.

Metoda	Vpliv	Vrstna selektivnost	Strošek	Učinkovitost
Fizične metode				
Lov s pastmi	+	+	+++	++
Elektroodlov	+	+	+++	++
Ročno pobiranje	+	+++	+	+
Izsušitev	+++	+	+++	++
Pregrade	++	++	+++	++
Biološke metode				
Naravni plenilci	++	++	++	++
Patogeni	?	+++	+	+++
Biocidne metode				
Kemikalije	+++	+	++	+++
Naravne snovi	+++	+	++	+++
Avtoidne metode				
Feromoni	+	+++	++	+
Enospolne populacije	?	+++	++	++
Interferenca RNA	?	++	+	?
Izpuščanje sterilnih samcev	+	+++	+++	+++

Legenda: + majhen, ++ zmeren, +++ velik, ? neznan.

Fizične metode

Fizične metode se uporabljajo za zaznavanje vrst in nadzorovanje populacij, medtem ko za popolno odstranitev vrste načeloma niso uspešne. Gre za lov s pastmi (vršami), mrežami, elektroodlov in ročno pobiranje rakov. Nadzorovanje populacij je lažje v zaprtih ekosistemi, na primer manjših jezerih, ribnikih itn. V odprtih ekosistemi, kot so reke in potoki, so omenjene metode za nadzorovanje invazivnih vrst, ki imajo vzpostavljene populacije, dosegaajo velike gostote in imajo velik razmnoževalni potencial, precej neuspešne. Poleg tega je potrebno veliko napora, časa in finančnih sredstev. *Lov z vršami* je prva in najpogosteje uporabljena metoda za kontroliranje razširjanja invazivnih vrst rakov. Pri tem so v rabi različne izvedbe vrš, v katere je nameščena vaba. Vrše omogočajo vstop, izstopa pa ne. V odvisnosti od velikosti mreže omogočajo lov različno velikih osebkov, vendar se v vrše ujame več samcev kot samic. Dosleden lov z vršami je prepoznan kot učinkovito orodje za zmanjševanje populacijske gostote signalnih rakov (*Pacifastacus leniusculus*). Po drugi strani številne raziskave kažejo, da z

intenzivnim odlovom z vršami ni mogoče odstraniti neke populacije ali je nadzorovati, vendar je lahko v pomoč pri zatiranju odraslih osebkov in blaženju vplivov. Slabost te metode je, da je lahko selektivna za različne velikosti rakov, kar daje manjšim osebkom, ki niso ujeti, prednost zaradi zmanjšane znotrajvrstne tekmovalnosti, zato rastejo hitreje. *Lov z mrežami* se ni izkazal za učinkovitega, saj se v mreže pretežno ujamejo manjši raki. *Metoda elektroodlova* je uspešna za nadzorovanje populacij v manjših vodnih telesih, ni pa primerna za popolno odstranitev, saj lahko raki preživijo pod kamni ali v račinah. Učinkovita je za vse velikosti rakov, vendar so manjši bolj dovzetni. Uporabljamo jo lahko skupaj z drugimi metodami, na primer z lovom z vršami in ročnim pobiranjem. V primeru postavljene fizične ovire lahko z elektroodlovom zmanjšamo gostoto rakov in tako zmanjšamo tveganje za prehod ovire gorvodno. Slabost metode

Ročno pobiranje rakov je selektivna metoda, primerna za manjša vodna telesa. Foto: Jernej Košir, 2016.

je, da je vrstno neselektivna in vpliva na druge organizme v vodi. Vsi omamljeni raki niso zajeti z mrežo, zato jih vodni tok odnese dolvodno, kar jim lahko pomaga pri širjenju na nova območja. Metoda ni primerna za globoke in motne vode. *Nameščene fizične ovire* lahko omejijo ali preprečijo širjenje rakov. Obstajajo ovire, ki ribam omogočajo prehod, ne pa tudi rakom. *Ročno pobiranje* je vrstno selektivna metoda, primerna za manjša vodna telesa. V vodo lahko nastavimo tudi umetno narejena skivališča, iz katerih pobiramo rake. Izkazalo se je, da je ročno pobiranje skupaj z lovom z vršami učinkovita metoda za zmanjševanje gostot signalnih rakov. *Uničenje habitata* je skrajna metoda, s katero uničimo tudi druge vrste in njihov življenjski prostor. V primeru sladkovodnih rakov gre začasne izpraznitve ali izsušitve vodnih teles, pogosto v kombinaciji z drugimi ukrepi (ročno pobiranje osebkov, posipavanje z gašenim apnom, odstranjevanje substrata). Metoda je uporabna za manjša, zaprta ali izolirana vodna telesa. Primeri iz Švice kažejo, da je tovrsten ukrep uspešen, vendar so potrebne dolgotrajne

večmesečne izsušitve, ki jih je večinoma treba ponoviti vsaj še enkrat. Kljub temu obstaja tveganje za preživetje rakov v računah ali pod kamni, uporaba gašenega apna pa to možnost zmanjša. Za spremljanje ukrepa je treba vsaj naslednjih pet let izvajati monitoring, pri čemer je ukrep uspešen le, če vrste ne odkrijemo. Za verodostojno oceno je treba vključiti lov s pastmi, nočne preglede in analizo okoljske DNA.

Biološke metode

Številčnost in vpliv tujerodnih vrst sta lahko povezana z odsotnostjo naravnih sovražnikov, ki so sicer v domorodnem območju tujerodnih vrst, ne pa tudi v območju, kjer je vrsta tujerodna. Biološke metode temeljijo na uporabi naravnih sovražnikov proti invazivni vrsti, s čimer lahko nadzorujemo populacije rakov. V okolje, kjer je prisotna invazivna vrsta, vnesemo plenilce, patogene mikro-

Fizične ovire lahko omejijo ali preprečijo širjenje invazivnih vrst rakov. Vir: med-mreže 3.

organizme ali zajedavce, ki vplivajo na neželeno vrsto na način, da zmanjšujejo njeno gostoto. Sladkovodni raki so dovzetni za številne patogene mikroorganizme in zajedavce, na primer viruse, bakterije in glive. Težava pa je, da večina izmed njih ni specifična za gostitelje, zaradi česar lahko patogeni in zajedavci napadejo tudi domorodne vrste rakov. Prednost metode je, da je trajna in ne onesnažuje okolja. Pri uporabi je treba upoštevati življenjski cikel patogena, njegove morebitne učinke na domorodne vrste in morebitno odpornost invazivne vrste proti patogenom. Najbolj znan je primer oomicete *Aphanomyces astaci*, povzročiteljice bolezni račje kuge. Bolezen je pomorila skoraj celotne populacije domorodnih sladkovodnih rakov v Evropi, na Švedskem pa 90 % populacije jelševca (*Astacus astacus*). Severnoameriške vrste sladkovodnih rakov so načeloma odporne proti okužbi. Uporaba rib in upravljanje s tistimi, ki se prehranjujejo z raki, je lahko uspešna biološka metoda za nadzor in zmanjševanje populacij invazivnih rakov. Poleg neposrednega vpliva lahko prisotnost plenilskih rib dolgoročno vpliva na njihovo aktivnost, zmanjšano rast, razmnoževanje in preživetje. Zmanjšana aktivnost lahko vodi v zmanjšano trofično aktivnost, ki ji sledi povečana smrtnost zaradi stradanja in po drugi strani manjši vpliv na druge organizme. Primernost posamezne ribje vrste je še posebno odvisna od habitatnega tipa in vodnih razmer. Rake plenijo številne ribe; ščuka (*Esox lucius*), smuč (*Sander lucioperca*), som (*Silurus glanis*), evropska jegulja (*Anguilla anguilla*), menek (*Lota lota*), navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), klen (*Squalius cephalus*), potočna postrv (*Salmo trutta*), šarenka (*Oncorhynchus mykiss*), lipan (*Thymallus thymallus*), atlantski losos (*Salmo salar*), linj (*Tinca tinca*) in krap (*Cyprinus carpio*). Vpliv plenjenja je odvisen od razmerja med prirastkom populacije in plenjenjem. Takšna razmerja so redko stabilna, saj se število plenilcev in stopnja plenjenja spreminjata

glede na razširjenost in številnost plena. Posamezne vrste rib so selektivne za različne velikosti rakov; ščuka pleni rake vseh velikosti, medtem ko se smuč, ostriž, linj in krap prehranjujejo z manjšimi raki. Po drugi strani nekatere raziskave ugotavljajo majhno povezavo med prisotnostjo plenilskih vrst rib in gostoto rakov. Slabosti uporabe rib plenilk so, da (lahko) plenijo druge organizme, posebno potem, ko zmanjšajo populacije rakov. Če gre za odprte vode, se lahko selijo zunaj predvidenega območja. Lahko povzročajo tudi vplive na okolje, npr. krap zaradi ritja povzroča motno vodo.

Biocidne metode

Biocidi so snovi ali zmesi, namenjeni kemičnemu ali biološkemu uničenju, odvrtačanju, onemogočenju ali preprečevanju delovanja škodljivih organizmov. Glede na način delovanja jih lahko razde-

Klen se prehranjuje tudi z raki. Foto: Jernej Košir, 2018.

limo v dve skupini: biocidi, ki neposredno vplivajo na fiziologijo rakov, in biocidi, ki spremenijo določen okoljski parameter na način, da okolje, v katerem živijo raki, ni primerno za preživetje (na primer zvišanje ali znižanje pH, zmanjšanje vsebnosti kisika). Glavna težava uporabe biocidov je njihova neselektivnost (vpliv na druge vrste, na primer ribe, nevretenčarje, dvoživke in okolje), bioakumulacija, biomagnifikacija ter odpornost tarčne vrste, ki se lahko razvije pri ponavljajoči se rabi. Učinkovitost biocidov je odvisna predvsem od vodnih parametrov (pH, temperatura) in starosti rakov, saj so mladi osebki bolj dovzetni kot starejši. Biocide je mogoče uporabiti kot samostojno metodo ali v kombinaciji z drugimi metodami (na primer izpraznitev vodnega telesa in uporaba biocida). Uporaba biocidov je ena izmed redkih uspešnih metod za popolno uničenje populacije rakov. Doslej še ni znan biocid, ki bi deloval izključno na rake. Stroški njihove uporabe so lahko zelo veliki, posebno na velikih območjih. Biocidi, ki jih uporabljamo proti tujerodnim vrstam rakov, vključujejo organofosfate, organoklorine, piretrin, piretroide, rotenon in surfaktante. Organofostafi in organoklorini so učinkoviti, vendar se kopičijo (bioakumulirajo) v rakah. Ker se z raki hranijo številni plenilci, se koncentracije teh snovi večajo po prehranjevalni verigi (biomagnifikacija). Piretrin je naravni insekticid, ki je proizveden kot izvleček iz rastline dalmatinski bolhač (*Chrysanthemum cinerariaefolium*) ali *Chrysanthemum cinereum*. Piretrin je kot naravni insekticid v širši rabi za zatiranje žuželk, tudi uši, uporablja se kot dezinfekcijsko sredstvo itn. V sončni svetlobi je hitro razgradljiv, zato se prizadeta voda lahko hitro obnovi. Piretroidi so sintetične spojine, ki posnemajo naravni piretrin. Oboji so hitro razgradljivi, učinkoviti pri majhnih količinah in se ne kopičijo (bioakumulirajo). V različnih koncentracijah so strupeni za neciljne organizme, vključno z

ribami, raki (*Crustacea*), žuželkami in dvoživkami, vendar bistveno manj za rastline, sesalce, ptice in številne nevretenčarje. Sintetične oblike so v primerjavi z naravnim piretrinom bolj strupene, manj razgradljive na svetlobi, dostopnejše in cenejše. Ker noben biocid ne deluje izključno na rake, je bila pozornost usmerjena na biocide, ki v okolju niso obstojni, so dostopni na trgu in cenovno sprejemljivi. Tako sta se kot učinkovito sredstvo za uničenje tujerodnih rakov v majhnih vodnih telesih izkazala biocida: pyblast in betamax vet. Z uporabo pyblasta, ki vsebuje naravni piretrin, so uspešno uničili populacijo signalnega raka v manjšem ribniku na Škotskem. Po uporabi pyblasta junija 2012 so naslednjih pet let izvajali monitoring z namenom ugotovitve uspešnosti izvedenega ukrepa. Ulovili niso niti enega raka, zato so sklenili, da je bilo uničenje uspešno. Marsikateri neciljni organizmi so preživeli oziroma so se njihove populacije hitro obnovile. Po petih letih v ribniku živijo številni nevretenčarji in dvoživke. Avtorji projekta so ugotovili, da je uničenje populacije rakov uspešno v primerih, ko je lahko celotna populacija izpostavljena smrtni količini biocida, vpliv na druge vrste pa je glede na potencialno škodo, v primeru neukrepanja, sprejemljiv. Metoda ni primerna za velika, povezana vodna telesa. Kot glavne pomanjkljivosti metode so izpostavili kolateralno škodo domorodnim vrstam, sproščanje biocida v iztočne vode in velike stroške (stroški projekta brez monitoringa so bili ocenjeni na 85.000 €).

Odstranitev gonopodijev je uspešna metoda sterilizacije. Foto: Jernej Košir, 2019.

Drugo učinkovito sredstvo za uničenje rakov je betamax vet; vsebuje cipermetrin, sintetični piretroid, ki ga najdemo v številnih insekticidih in je zelo strupen za vodne rake (*Crustacea*) s podobnimi učinki kot pyblast. Narejen je bil za zatiranje lososove uši (*Lepeophtheirus salmonis*), ki napadejo ribogojniške losose. Uporabili so ga na Norveškem, kjer so na dveh lokacijah uničili rake z delno izpraznitvijo manjših ribnikov in uporabo biocida. Ukrep je bil uspešen. Rotenon je strup (piskicid), ki jev rabi za obvladovanje rib in preprečuje absorpcijo kisika v škrgah. Za ribe in dvoživke je strupen v nižjih koncentracijah, ki so potrebne za pogin rakov, zato je treba pred uporabo iz vodnega telesa odstraniti omenjene živali. Za nadzorovanje rakov so uporabili tudi surfaktante (površinsko aktivne snovi), ki delujejo na način, da s spreminjanjem površine škrg zavirajo absorpcijo kisika, posledica česar je manjša aktivnost rakov. Za uničenje populacij niso bili posebno učinkoviti.

Preprečevanje razmnoževanja – autocidi

Novejše metode temeljijo na bioloških lastnostih ciljnih vrst, zato ne povzročajo onesnaževanja okolja ali vpliva na neciljne vrste. Namenjene so nadzorovanju populacij. Kemično sporazumevanje je v vodnih okoljih pogost pojav, posebno v vodah s slabo vidljivostjo. Kemične snovi, npr. feromone, proizvajajo živali, jih sproščajo v okolico in sprožijo specifičen odziv osebkov svoje vrste (npr. beg, napad, privabljanje spolnih partnerjev). Feromoni, ki jih prek urina v vodo sproščajo samice rakov, privabljajo samce k parjenju. *Uporaba spolnih feromonov* (spolnih atraktantov) lahko pripomore k nadzorovanju populacije na različne načine. Z uporabo feromonov v vršah vplivamo na zmanjšanje razmnoževalnega uspeha, preusmerimo in/ali zmanjšujemo razširjanje rakov ter povečamo razmnoževanje z neplodnimi osebki. Spolni feromoni signalnega raka delujejo kot

odvrčala za primorskega koščaka (*Austropotamobius pallipes*), kar pomeni, da vrše z omenjenimi feromoni ne bi privabljale domorodnih vrst rakov. Druga metoda, ki bi bila lahko uspešna pri nadzorovanju rakov, je *ustvarjanje enospolnih populacij*. Pri rakah ima pri spolni diferenciaciji ključno vlogo inzulinu podobni androgeni hormon. Z uporabo le-tega bi lahko ustvarili enospolne populacije, ki se ne bi več razmnoževale. Interferenca RNA je biološki postopek, pri katerem se z molekulami RNA nevtralizirajo ciljne molekule mRNA in tako zavira izražanje genov (gensko prevajanje). Posledično nastane motnja za ciljno vrsto, obenem pa so zmanjšani negativni učinki na domorodne vrste. Pri rakah bi lahko to metodo uporabili za zmanjševanje biomineralizacije med levitvijo, oslabitev imunskega odziva, rasti in metabolizma. Ugotovljeno je bilo, da aplikacija z vabami lahko poteka po oralni poti, kar je v primerjavi z nastavljanjem vrš bistveno ceneje. *Izpuščanje sterilnih samcev* v vode je metoda, ki temelji na izpuščanju dovolj številnih sterilnih samcev, ki so spolno aktivni in sposobni tekmovati z drugimi samci iste vrste za samice. Samce lahko izlovimo iz vode ali vnesemo vzrejene samce. Samice nato izvalijo neoplojena jajca. Sterilnost je mogoče doseči z obsevanjem rakov. Dokazali so, da obsevanje zmanjša plodnost za več kot 50 % brez ogrožanja njihove vitalnosti. Ta metoda je vrstno specifična, ne povzroča škode okolju, je pa stroškovno potratna. Skupaj z intenzivnim odlovom se je izkazala kot uspešna, saj se je v manjšem jezeru v Italiji populacija močvirskega škarjarja (*Procambarus clarkii*) zmanjšala za 87 %. Drugi način sterilizacije je odstranjevanje gonopodijev, ki pri samcih služijo prenosu sperme do samice. Odstranitev naj ne bi vplivala na sposobnost tekmovanja z drugimi samci in na zmožnost iskanja samic. Samci se pariyo običajno, prenos sperme pa je znatno oslavljen. Metoda je cenovno ugodna, osebkov ni treba prenašati na drugo lokacijo (kot v primeru obsevanja).

Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar.

Viri in literatura

- Ballantyne, L., Baum, D., Bean, C. Long, J. in Whitaker, S. (2019). Successful eradication of signal crayfish (*Pacifastacus leniusculus*) using a non-specific biocide in a small isolated water body in Scotland. International Conference on Island Invasives 2017: Scaling Up to Meet the Challenge, Dundee, Scotland, 10-14 Jul 2017, str. 443–446.
- Freeman, M., Turnbull, J., Yeomans, W. in Bean, C. (2010). Prospects for management strategies of invasive crayfish populations with an emphasis on biological control. Aquatic Conservation-Marine and Freshwater Ecosystems, 20, 211–223.
- Gherardi, F., Aquiloni, L., Diéguez-Urbeondo, J. in Tricarico, E. (2011). Managing invasive crayfish: Is there a hope?. Aquatic Sciences, 73.
- Krieg R, King, A. in Zenker, A. (2020). Measures to Control Invasive Crayfish Species in Switzerland: A Success Story? Front. Environ. Sci., 8.
- Manfrin, C., Souty-Grosset, C., Anastácio, P., Reynolds, J. in Giulianini, P. (2019). Detection and Control of Invasive Freshwater Crayfish: From Traditional to Innovative Methods. Diversity, 11, 159–172.
- Medmrežje 1: Tujerodne vrste. Dostop: <https://www.tujerodne-vrste.info/> (15. 7. 2021).
- Medmrežje 2: Biocidi. Dostop: <https://www.gov.si/teme/biocidni-proizvodi/> (25. 8. 2021).
- Medmrežje 3: Fizične ovire. Dostop: <https://blog.oup.com/2018/06/environmental-dna-endangered-crayfish/> (20. 8. 2021).
- Peay, S., Alison Dunn, M. A., Kunin, E. W., McKimm, R. in Harrod, C. (2014). A method test of the use of electric shock treatment to control invasive signal crayfish in streams. Aquatic conservation, 25 (6), 874–880.
- Sandoden, R. (2017). Eradication of invasive alien crayfish: past experiences and further possibilities. Island invasives 2017 Conference, Dundee, Scotland, 10-14 Jul 2017.
- Stebbing, P., Longshaw, M. in Scott, A. (2014). Review of methods for the management of non-indigenous crayfish, with particular reference to Great Britain, Ethology Ecology & Evolution, 26, 2–3.
- Wittenberg, R., Cock, M. J. W. (ur.) (2001). Invasive Alien Species: A Toolkit of Best Prevention and Management Practices. CAB International, Wallingford, Oxon, UK, 228 str.

RIBIŠKA DRUŽINA DOLOMITI

V RD Dolomiti upravljajo z dolomitskim ribiškimi okolišem, ki ga sestavljajo ribolovni revirji reka Gradaščica s pritokoma Mala voda in Božna, Horjulščica in Koseški bajer.

Dolomitski ribiški okoliš sodi v notranjsko-ljubljansko ribiško območje. Ribolovni revirji in salmonidni gojitveni potoki RD Dolomiti obsegajo skupaj dobrih 38 hektarov vodnih površin, kar je 2,4 % površine vseh revirjev v notranjsko-ljubljanskem ribiškem območju. RD Dolomiti mejijo na RD Medvode, RD Sora Škofja Loka, RD Visoko, RD Žiri, RD Vrhnika in RD Barje.

Najpomembnejša vodna žila dolomitskega ribiškega okoliša je reka Gradaščica. Njeno ekološko stanje je ocenjeno kot dobro, skupaj s pritoki, največje stoječe vodo telo pa je Koseški bajer. Gradaščica, v kateri je dežno-snežni rečni režim, izvira v več krakih na obsežnem hribovitem in pretežno gozdnatem območju Polhograjskih Dolomitov (najvišja vrhova sta Tošč, 1021 m, in Pasja ravan, 1020 m nadm. v.), hribovja zahodno od Ljubljane. Najzahodnejši ribolovni revir je Mala voda, ki teče z območja Šentjošta nad

Horjulom proti Polhovemu Gradcu. Tam se združi z nekoliko severnejšo Božno; iz obeh revirjev se nekoliko južno od Polhovega Gradca rodi Gradaščica. Najvzhodnejši revir je Koseški bajer, ki leži v ljubljanski četrti Koseze.

Osnovni podatki

NASLOV: Ulica Vladimirja Dolničarja 11, 1356 Dobrova
ELEKTRONSKA POŠTA: rd.dolomiti@gmail.com
SPLETNI NASLOV: www.rd-dolomiti.si

Preglednica 1: Članstvo v RD Dolomiti 12. septembra 2021

Kategorija	Število članov
Polnoletni člani	42
Pripravniki	3
Mladi, študenti	11

Ribolovni revirji

V RD Dolomiti upravljajo z ribolovnimi revirji Gradaščica, Mala voda, Horjulka, Božna in Koseški bajer. Poleg tega upravljajo še s številnimi gojitvenimi potoki, ki so pretežno salmonidnega značaja.

Gradaščica je naseljena pretežno s salmonidi, Horjulka je mešan salmonidno-ciprinidni revir. V Koseškem bajerju bomo najpogosteje ujeli krape, amurje, ščuke in manjše kapovce.

V ribolovnih revirjih RD Dolomiti lahko krapovce, plenilke in salmonide lovijo tudi ribiči, ki niso člani RD Dolomiti. Natančnejši pogoji so opredeljeni v Pravilniku o športnem ribolovu RD in v Prilogah, ki so sestavni del vsake ribolovne dovolilnice.

► Božna

MOŽNOST RIBOLOVA: lipan, potočna postrv, šarenka
VRSTA RIBOLOVA: muharjenje, vijačenje

Gradaščica, Mala voda, Božna in Horjulka so ribolovni revirji RD Dolomiti, kjer lahko ujamemo takšne čudovite potočne postrvi.

Koseški bajer na zahodnem obrobju Ljubljane ponuja odličen ribolov predvsem krapov, amurjev, ščuk in manjših krapovcev.

Revir Božna severno od Polhograjske graščine pri Polhovem Gradcu

Lep lipan iz Gradašnice blizu Stranske vasi

Bujno obrasle brežine Gradašnice obetajo dobra skrivališča in veliko hrane za ribe, a mnogo ribolovnih izzivov za vse ribiške sladokusce.

DOVOLJENE VABE: umetna muha, umetne vabe
TIP VODE: tekoča

Božna s pritoki sodi v prvi ribolovni revir. Ribolov na njej je dovoljen od Zaloga do sotočja z Malo vodo (južno od Polhovega Gradca). Ribji stalež je predvsem salmonidnega značaja: potočna postrv in lipan.

► **Mala voda**

MOŽNOST RIBOLOVA: lipan, potočna postrv, šarenka
VRSTA RIBOLOVA: muharjenje, vijačenje
DOVOLJENE VABE: umetna muha, umetne vabe
TIP VODE: tekoča

Revir s pritoki je v drugem ribolovnem revirju. Ribolov je dovoljen od Korošca do sotočja z reko Božno (južno od Polhovega Gradca). Revir naseljujejo salmonidi: potočna postrv, šarenka in lipan.

► **Gradaščica**

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, lipan, platnica, podust, potočna postrv, šarenka, sulec
VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov
DOVOLJENE VABE: umetna muha, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora, umetne vabe
TIP VODE: tekoča

Reka Gradaščica je v tretjem ribolovnem revirju, ki poteka od sotočja rek Božne in Male vode (južno od Polhovega Gradca) do jezua pri Bokalcih, zahodno od Ljubljane (na Vrhovcih). Gradaščica je reka, v kateri živijo krapovske in salmonidne ribje vrste. Med njimi kraljuje sulec, pogosti pa so še klen, lipan in podust.

Pozimi 2014 so v Gradaščico pod vodstvom Dušana Jesenška, dr. vet. med., prvič vložili ikre potočnih postrvi. Pri tem tako imenovanem »coo-ningu« ikre postrvi, ki že imajo oči, skupaj s prodrom ustrezne velikosti vložijo v posebne posode in na določenih mestih zagrebejo v rečno dno.

► **Horjulka (tudi Horjulščica)**

MOŽNOST RIBOLOVA: klen, lipan, platnica, podust, potočna postrv, šarenka, ščuka, sulec
VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje
DOVOLJENE VABE: umetna muha, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora
TIP VODE: tekoča

Reka Horjulščica s pritoki je v četrtem ribolovnem revirju. Lovna je od Lesnega Brda do sotočja z reko Gradaščico. Revir naseljujejo krapovci in nekatere salmonidne vrste rib, ribič lahko ujame tudi lepo ščuko.

► **Koseški bajer**

MOŽNOST RIBOLOVA: androga, klen, krap, linj, ostriz, ploščič, rdečeočka, rdečeperka, smuč, som, ščuka
VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje
DOVOLJENE VABE: deževnik, kostni črv, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora
TIP VODE: stoječa

Koseški bajer obsega površino slabih štirih hektarov. Čudovit vodni raj za krapovske in plenilske ribje vrste leži na zelenem obrobju Ljubljane, v četrti Koseze. Ponuja odličen ribolov krapov in amurjev, zelo številni sta tudi populaciji ščuke in smuča. Zaradi bližine mesta je priljubljeno ribolovno mesto otrok in mladostnikov, ki poleg krapov najpogosteje ujamejo rdečeperke, rdečeočke, ostrize in tudi kakšnega linja.

Uredništvo

Foto: arhiv uredništva in RD

Predstavitev RD smo pripravili na podlagi vsebine na njeni spletni strani in nekaterih drugih spletnih virov.

JESENSKI RIBOLOV NA MORJU

Konec oktobra, ko pri nas v Postojni dostikrat že zadiši po snegu, smo se z ženo in družinskimi prijatelji odpravili v toplejše južne kraje. Kot sem že v prejšnji zgodbi napisal, v kraj, ki se mi je zapisal v srce, Trpanj na Pelješcu. Po navadi se na pot odpravimo okrog druge ure zjutraj, da še ujamemo prvi trajekt.

Pri prečanju Gorskega kotarja se temperatura spusti tudi pod 0 stopinj Celzija, pravo nasprotje temperaturam, ki nas čakajo na Pelješcu. Končno prispemo v Ploče, kjer se postavimo v vrsto za vstop na trajekt. Ko se le-ta približa Trpanju, z Igorjem že s trajekta opazujeva naša mesta za ribolov, na mojem obrazu se pojavita nasmešek in občutek sreče. Končno smo na cilju.

Lastnik apartmajev Dinko je prva dva dneva odsoten, nato ima letni dopust in se nam bo z veseljem pridružil na ribolovu. Po prihodu se najprej pozdravimo s sosedom, starim morskim mačkom Nikolo, ter njegovo družino. Takoj dobim informacije o ribolovu, ki pa so zelo spodbudne. Ribe se pred zimo hranijo intenzivno, pa tudi lignji so že prispeli bližje obali. Nikola nam postreže z domačo travarico in vinom, na sosednji terasi pa so nam soproge že postregle z dišečo kavico in prigrizkom.

Namestimo se v apartma. Na mizi nas pričakuje skleda zrelih, pravkar obranih mandarin. Zadaj s terase prihaja omamen vonj po cvetočih citrusih, zame je kot v raju. Ko stopim na teraso, ki vodi na vrt, opazim, da so drevesa polna zrelih mandarin, limon, tudi pomaranče že dobivajo oranžno barvo.

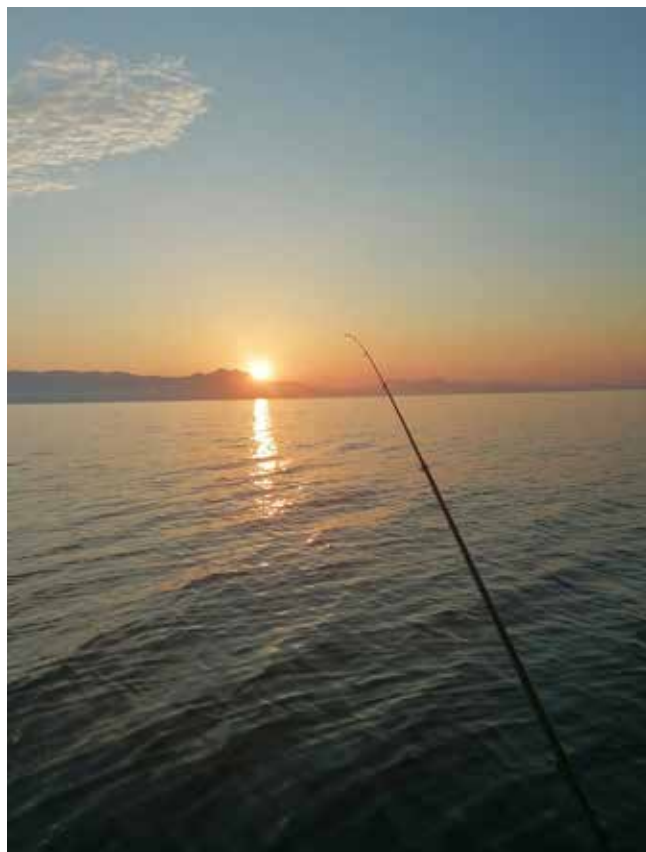
Popoldan je minil v druženju in načrtovanju ribolova, kam in na katere vrste rib se odpraviti. Sledile so priprave ribolovnega pribora in pregled čolna. Z njim smo se odpeljali na dvajsetminutno vožnjo do Ploč, kjer sem napolnil rezervoar z gorivom. Ker nam je ostalo kar nekaj časa, smo odšli raziskovat ustje reke Neretve in se nato vrnili v luko. Sledilo je kopanje v čudoviti morski vodi, obisk prijateljev in pogovor do poznih nočnih ur.

Ribolov na dnu

Naslednje jutro sva z Igorjem pila kavico že ob 6. uri, sledilo je prenašanje ribolovne opreme in vab na čoln. Nato sva odplula na najino klasično ribolovno mesto, ki je od Trpanja oddaljena dobrih štiristo metrov. Tam ni bilo še nobenega čolna in ker so bili gorski vrhovi v oblakih, se nisva mogla natančno orientirati. Ugotovila pa sva, v katero smer nas nosi tok in kako je močan. Takoj, ko je bilo jasno videti vrhove hribov, sva izvedla postopek sidranja. Kot vedno sva se najprej odločila za tako imenovano »boletino« tehniko ribolova. Za vabo sva imela zmrznjene sardele in patagonske lignje, ki so se po navadi najbolje izkazali za naš način ribolova. Trnke sva opremila z vabami in jih spustila na dno. Oba sva bila napeta v pričakovanju prijema, vendar se ni zgodilo nič. Po nekaj minutah sem dvignil vabo in vaba je bila nedotaknjena. Spogledala sva se in tudi Igor je izvlekel sistem z nameščenimi vabami in tudi njegove so bile nedotaknjene. Zamenjal sem vabe in ponovno spustil sistem na dno. Pri tem sem opazil, da je zgornji sloj vode tekkel v nasprotno stran kot spodnji; zgornji tok vode je tekkel proti zahodu, spodnji pa proti vzhodu. Tak način križanja dveh tokov sem doživel že večkrat: zgornji nastane zaradi vetra, spodnji pa je posledica plimovanja. Priznati moram, da je bil ribolov v takšnih razmerah vedno slab.

Vztrajala sva na ribolovnem mestu, vendar so ribe prijemale zelo redko, in še to bukve, divji ribon, menole ali kakšen manjši šnjur. Po dobrih dveh urah se je tudi spodnji tok spremenil v zahodnega, sprva počasi, nato pa se je zelo okreplil, da je bilo treba zamenjati 50 g svinec s težjim, 100 g. Kljub večji teži je sistem tok odnesel vsaj dobrih trideset metrov nižje od zasidranega čolna. V takih primerih je prijem zelo težko opaziti, saj vrvica ostane v loku, sistem pa je največkrat že na dnu. Ker ni neposrednega stika z vabo, prijema ribe na vrhu palice sploh ni mogoče opaziti. Sardela je po moji oceni v samem vrhu pri izboru vab, vendar je njena pomanjkljivost v njeni žilavosti in jo riba z lahkoto sname, ne da bi se zapela na trnek.

Ribe so se začele prehranjevati kot nore. Verjetno zaradi močnega toka, ki prenaša mulj in pesek po dnu, hkrati pa ribam odkrije hrano in

Sončni vzhod in napeta ribiška palica v pričakovanju prijema

jih prisili v intenzivno prehranjevanje. Takoj ko je sistem z vabo pristal na dnu, so ribe napadle vabo, vendar še preden sem uspel zapreti preklonico na kolescu in z nekaj obrati ročice izničiti lok vrvice, so ribe že snele vabo s trnkov. Poskusil sem izničiti lok vrvice z zadrževanjem le-te in takojšnjim zategom, ko je sistem padel na dno. Že pri prvem poskusu sem na drugi strani začutil močan upor, ki je bil zaradi toka še močnejši. Po dobrih desetih minutah se je v podmetalki znašel čudovit zobatec krunaš, težak več kot kilogram. Tudi Igor je začel loviti na enak način in kmalu tudi on zapel veliko ribo. Boj z njo je trajal dobrih deset minut in oba sva pričakovala res veliko ribo. Trenutek pozneje se je njegova palica zravnila, spogledala sva se in moje prve besede so bile: »Ti je utrgala laks?« Pritrdil mi je. Ko je izvlekel sistem, sva ugotovila, da so predvrvice cele in se je riba samo snela. Oba sva mrzlično natikala vabe in hitela spuščati sisteme v vodo. Hkrati sva ugibala vrsto in velikost ribe, ki je prišla Igorjal, vendar žal tega ne bova nikoli izvedela. Ujela sva še nekaj orad, ribonov in tudi zobatec krunašev. Tisti dan sva morju vrnila veliko rib, krajših od 20 cm.

Na lignje

Po dveh dneh, preživetih v Trpanju, se je domov vrnil Dinko in obljubil, da nas bo naslednji dan peljal na lov lignjev. Igor je bil sicer malo v dvomih in je vztrajal, da bi raje lovila ribe na dnu. Jaz pa sem komaj čakal, da bi preizkusil novo luč za privabljanje lignjev, ki sem jo prejel od žene za rojstni dan. Na lignje smo se odpravili popoldne po 16. uri. Pred tem smo si pripravili sisteme in opazil sem, da Dinko uporablja

Dva ujeta »peranaša«

Ujeti lignji

popolnoma drugačne pušče, kot sem jih jaz uporabljal v Istri. Po navadi sem spodaj uporabil svinec, on pa je izdelal sistem iz dveh razmeroma majhnih pušč: spodnja je bila obtežena (teža od 20 do 30 g), zgornja neobtežena in v velikosti od 5 do 6 cm. Končno smo odnesli opremo v čoln in se odpeljali na ribolovno mesto, ki ga je predlagal Dinko.

Poleg Igorja je z nami odšel na lignjelov tudi Dejan. Po dobrih desetih minutah vožnje smo čoln ustavili malo pred Dubo in Dinko nas je pripeljal na mikrolokacijo s pomočjo orientacije prek svetilnika v Dubi in električnih drogov, nameščenih na obali. Presenečen sem bil, kako blizu obale smo se namestili. Sledilo je še nekaj popravkov in bistvo je bilo, da se zasidramo ob robu, kjer na dnu raste morska trava. Zasidrali smo se in spustili sisteme v vodo do dna. Globina morja je bila okoli 20 m in začeli smo z občasnim dviganjem in spuščanjem sistema. Presenečen sem bil tudi zaradi sidranja, saj smo v slovenskem morju vedno lovili lignje brez sidranja. Kmalu se je Dinko oglasil: »Evo ga« in iz morja dvignil okoli dvajset centimetrov dolgega lignja. Kmalu je tudi Igor ujel lignja podobne velikosti. Z njihove strani je bilo slišati, naj bi tekmovali, katera stran bo ulovila več lignjev. Na levi sta bila Dinko in Igor, na desni pa jaz in Dejan. Desna stran je že krepko vodila s 5 proti 0. Končno je tudi meni prijel prvi lignenj, kmalu za tem sem iz morja v čoln potegnil kar dva hkrati. Tudi Dejan, ki je sploh prvič v roki držal ribiško palico, je iz vode izvelkel lepega lignja.

Sonce je že zašlo za Hvarom in začelo se je temniti. Pripravil sem svetilko in jo spustil v morje ter jo s posebnimi kleščami pritrdil na akumulator. Močna luč v tehnologiji led, moči 1600 lumnov, je osvetlila krog s premerom 30 m. Prvič sem uporabil tak način ribolova in med tem se je popolnoma stemnilo. Vedel sem, da luč privablja ribe in lignje, vendar kaj takega, kar sem videl, nisem pričakoval. V soju luči je bilo opaziti na tisoče rib in ribic. Ribe so se vedle neobičajno; na primer cipelj, dolg dobrih 40 cm, je plaval v polkrogu okrog motorja, se dotaknil krme in početje ponovil na drugi strani. Kmalu se je pojavil še eden in skupaj sta vztrajno ponavljala enake premike. Kar naenkrat se je Dinko sklonil in z roko segel v vodo. Ko se je dvignil, je v rokah držal ciplja. Vsi na čolnu smo onemeli in planili v smeh. Po mojem prigovarjanju je ribo izpustil v morje. Lignji so s svojimi lovskami pridno prijemali naše pušče, posoda se je hitro polnila. Že zdavnaj smo prenehali šteti ujete lignje, slišati je bilo samo še: »Imam ga.« Prijemali so na dnu, na sredini vode ali pa čisto pri vrhu. Če je bil sosed hiter in je puščo spravil na prej omenjeno višino, je tudi sam doživel prijem. Dinko in jaz sva novopečena lignjelovca vsake toliko poškrpila, saj sva namensko obrnila lignja tako, da je z izbrizgano vodo izdatno krstil ribiča. Spominjam se dogodka izpred 23 let, ko sva s prijateljem lovila sipe in lignje v našem morju. Prijel mu je velik lignenj. Pred dvigom v čoln je prijel za predvrnico in ga povlekel bliže k sebi. Takrat je bilo slišati brizg, obrnil se je k meni in vprašal, če je kaj črn.

Žal se kljub nesrečnemu dogodku nisem mogel zadržati in sem bruhnil v smeh, saj je imel ves obraz pobrizgan s črnolom.

Nekaj pred 21. uro je začel pihati jugo, valovi so bili vse višji in višji. Vztrajali smo še nekaj časa, nato pa je sledil dvig sidra in luči. Tedaj sem preštel ulovljene lignje in številka se je ustavila pri 54. Čestitke in vsesplošno navdušenje, res lepo število!

Odpravili smo se proti luki. Upravljanje čolna sem prepustil izkušnemu morjeplovcu Dinku, čeprav sem potem to dejanje kar malo obžaloval. Popolna tema, vedno večji valovi in občutek pri glisiranju je bil, da letimo po zraku in ne plujemo po morju. Ja, kar adrenalinska izkušnja. V luki so nas že čakali Dundo, Nikola in še nekaj domačinov. Najprej so komentirali našo hitro vožnjo in bočno drsenje okoli pomola z besedami: »Pa znan sam ja, da mora to biti naš primitivac« (slov.: »Vedel sem, da je to naš primitivac,« op. ur.). Nato so si ob vsesplošnem občudovanju ogledali naš ulov.

Naslednji dan smo pripravili obilno kosilo iz lignjev na žaru in ocvrtih, priloga pa je bila skleda krompirja z blitvo. Šele takrat sem doumel, zakaj pravijo domačini, da so lignji, ujete v Jadranu, »sladki ko cuker«.

Že pri pitju jutranje kavice smo se dogovorili, da bomo ponovili lignjelov iz prejšnjega dne. Na čoln smo se vkrkali kakšne pol ure prej. Že čez dan sem si pripravil nove naveze in zamenjal ribiško palico za mehkejšo, lažjo in tudi z manjšim in lažjim kolescem, saj po štirih urah mahanja vsak komplet postane težak. Ponovili smo premik na ribolovno mesto, sledilo je sidranje in spust sistemov. Kmalu smo se začeli oglašati: »Imam ga!« Vendar so bili prijemi redkejši kot dan prej. Opaziti je bilo tudi, da so tisti dan lignji pazljivo prijemali naše pušče samo z dvema daljšima lovskama, zaradi česar smo tudi izgubili več lignjev med dvigom.

Po dobrih treh urah lignjelova je začelo čoln obračati zaradi močnega toka. Čez dobrih petnajst minut je bil tok že toliko močan, da sem imel občutek, kot da stojim sredi narasle Soče. Slišati je bilo morskno vodo, kako se preliva ob čolnu. Sisteme je nosilo kar po površini in potopili so se šele po dobrih 10 m. Prenehali smo z ribolovom, dvignili sidro in odpluli proti Trpanju. Med vračanjem smo približno poldrugi kilometer pred Trpanjem opazili osvetljen čoln. Takoj smo ga prepoznali in se mu približali. Na njem je lovil Nikola in med pogovorom je ravno izvelkel dva lignja. Povabil nas je, da bi zasidrali v bližini in poskusili srečo. Ker tam skoraj ni bilo opaziti toka, smo dejansko vrgli sidro in prižgali luč. Takoj po spustu sistemov so se vrstili prijemi. Lignji so kar pridno prijemali, vse dokler se na nebu izza hribov ni prikazala luna. Takrat so prijemi popolnoma prenehali. Vztrajali smo še dobre pol ure, izvelkli sidro in se vrnili v Trpanj. Tisti večer smo ulovili 43 lignjev.

Naslednje dni nas je Dundo povabil na ribolov lucev, a o tem kdaj drugič.

Martin Miklavc

ŠLAJN, ŠLAJN IN ŠE ENKRAT ŠLAJN

Verjetno se bo marsikateri ribič strinjal, da je linj ena najlepših ribolovnih rib naših revirjev. Poleg zavidljivega videza velja tudi za spodobnega borca. Če povežemo oboje, skupaj z njegovim prefinjenim načinom hranjenja, ni težko ugotoviti, zakaj pri mnogih ribičih velja za mitsko ribo. Žal gre za vrsto, ki jo v Sloveniji precej težko najdemo, še težje pa najdemo vode, kjer bi lahko ciljno lovili prav linja in imeli dobre možnosti za njegov ulov.

Prav zaradi naštetih dejstev je tudi meni že kot dečku linj buril domišljijo in sem se ob vsakem premiku plovca zmeraj vprašal, če se mi morda tokrat okoli vabe smuka linj. Temu nikoli ni bilo tako in na prvega linja sem čakal do svojih dvajsetih,

ko sem ga med krapolovom po pomoti ujel na Braslovškem jezeru v zgodnji spomladi leta 2020. Priznati moram, da sem vmes že kar pozabil na to ribjo vrsto in sem večino svojih ribolovnih dni namenil vsepovsod prisotnemu krapu. Ta ulov pa je v meni znova zbudil zanimanje za linja in kmalu sem se lotil brskanja za izjemno skopimi informacijami, kje v Sloveniji bi lahko ciljno lovil linja. Vedel sem za Cerkniško jezero, na katerem pa nisem še nikoli lovil. Začel sem zbirati informacije o tej vodi, vendar sta moje načrte kmalu prekinila pandemija in zaprtje občin in regij, ki sta mi začasno onemogočila raziskovanje tega notranjskega bisera.

Jutranje meglice nad Cerkniškim jezerom, ki je očaralo mojo ribiško dušo.

Zanimivo ribolovno mesto ob blatnikih, kjer globina vode ni preseгла enega metra.

Velika rdečeperka je prijela na bojli, premera 15 mm.

Linja z dolžino 49 cm sva se zelo razveselila.

»Doktorji« so zame ena najlepših sladkovodnih vrst rib. Občudujem vse podrobnosti na teh zlato-zelenih brkatih leptcih.

Tudi priprave so lahko vznemirljive

Za vsakim dežjem posije sonce in na mojo srečo sem uspel poiskati manjšo vodo znotraj ljubljanskega območja, v kateri naj bi bila dobra populacija linja. Tako sem lani večino svojih ribolovnih dni namenil odkrivanju te vode in izpopolnjevanju t.i. dvignjene metode (*angl.* lift method), za katero se pogosto odločajo Angleži pri ribolovu te vrste. Med ribolovom linjev sem spoznal tudi peščico domačih navdušencev te ribe in njenega ribolova, s katerimi si sedaj izmenjujemo informacije in načrtujemo skupne love te prelepe ribe.

Tudi začetek letošnjega leta so zaznamovale različne omejitve gibanja in moje odkrivanje linjevega revirja blizu Ljubljane se je nadaljevalo. Priznati moram, da sem to vodo in tamkajšnje linje v tem času precej »naštudiral«, zato sem počasi začel razmišljati o novem izzivu. Moje misli so ponovno zatavale k Cerkniškemu jezeru.

Ponovno sem se lotil zbiranja informacij o vodi, načinu ribolova in seveda o spreminjajočem se vodostaju. Ugotovil sem, da je v tem času (konec avgusta) večina jezera že presahnila in da je voda zgolj v delu, ki ga domačini imenujejo Rešeto. To je okoli 9 ha vodne površine, ki jo naseljujejo krap, rdečeperke, ostrži, kleni, ščuke in seveda linji, katerim domačini pravijo šljajn. Poklical sem ribiškega prijatelja, s katerim sva pogosto lovila skupaj na ljubljanski mrtvici, in ga vprašal, kaj si misli o ideji. Zaupal mi je, da je tudi sam razmišljal o tej vodi in da bi se mi rad pridružil na ribolovu. Uskladila sva koledarje in se dogovorila za ribolov v prvih dneh septembra.

Spoznavanje revirja

Zaradi pričakovanja ribolova sem mogel spati, tako da sem kakšno uro pred odhodom v postelji kar prebedel in razmišljal, kaj mi obeta dan. Po slabi uri vožnje sva prispela na cilj, v meglo zavito

Cerknico. Avto sva pustila na asfaltiranem parkirišču in začela najino pot proti jezeru. Že tam je bilo zame prvo presenečenje, saj se s parkirišča sploh ni videlo vode in hoje do ribolovnega mesta je bilo za najmanj 10 minut, kar ni slišati veliko, vendar ko si natovorjen z vso opremo, ki jo potrebuješ za čez dan, se vsaka minuta pozna. Tudi teren, čez katerega sva hodila, je bil zelo zanimiv, saj sva prečila presahli del jezera, med požiralniki, ki so dajali občutek, kot da hodiva po spečem vulkanu.

Drugo presenečenje, ki sem ga doživel, je bila sama spokojnost okolice, saj jutranje tišine ni zmotilo čisto nič, le pljusk kakšne ribe je presekal jutranjo tišino. To je precejšen kontrast mojega zadnjega ribolovnega leta, ko sem praktično vedno lovil v bližini večje prometnice oziroma v bližini lokacije, ki so jo pogosto obiskovali mnogi sprehajalci.

Po približno minuti hoje ob vodi sva zagledala kopico blatnika in odločila sva se, da bo to najino ribolovno mesto. Skozi dvigajoče se meglice se je na brežine legendarnega Cerkniškega jezera prikradlo jutranje sonce. Hitro sva razstavila palice in naredila naveze ter prvi met. Že po nekaj sekundah sta plovca začela poskakovati in ujela sva nekaj cerkniških rdečeperk. Obetaven znak, samozavest nama je vlivalo tudi premikanje blatnika, kar je pomenilo, da so v bližini tudi večje ribe. Rdečeperke pa naju niso pustile pri miru; tudi ko sva zamenjala koruzo s kozico, ni bilo nenavadno, če sva zgolj po nekaj sekundah ujela požrešno rdečeperko. Vedela sva, da morava spremeniti lokacijo in metodo, zato sva nadaljevala z raziskovanjem jezera.

Hitro sva našla zaliv, ki je bil videti obetavno. Ni nama bilo težko sprejeti odločitve, da ribolov nadaljujema tam. Že po nekaj minutah na novem mestu mi je uspelo na plovca prelisičiti večjo ribo, ki je konkretno upognila mojo beličarsko palico. Na moje presenečenje je bila tudi tokrat rdečeperka, ki pa je v dolžino merila debelih 38 cm. Na dan so ponovno prišli spomini mojih

Kljub uspehu pri talnem ribolovu je zame še vedno najljepši način ribolova linja s plovcem in s t.i. dvignjeno metodo.

Bojlji, premera 15 mm, z aromo lignjev in krila so premamili linje, rdečeperke in manjše krape.

Tik preden je zaplaval nazaj ...

Tale linj, dolg 50 cm, nama je z ribiškim prijateljem izjemno polepšal letošnjo ribolovno sezono. V Sloveniji je le malo revirjev, kjer lahko med ciljnim ribolovom linjem dejansko ujameš takšnega.

prvih ribolovnih dni, ko sem z očetom lovil rdečeperke na lokalnem ribniku, in veselje ob vsaki ujeti ribi. Prav zanima me, kakšno veselje bi začutil takrat, če bi kot začetnik uspel prelisičiti rdečeperko takšne velikosti.

Meglica se je dokončno dvignila in ribolov se je nadaljeval v čudovitem sončnem septembrskem jutru. Prijemi so se redno nadaljevali, toda kmalu sva spoznala, da če želiva ujeti zeleno vrsto, bova morala nekaj spremeniti. Prijemali so namreč majhni krapci, težki od 20 do 80 dag, ki so pridno jedli ponujene vabe. Eden mi je skoraj prevrnil ribiško palico, ki sem jo za nekaj sekund pustil samo, ko sem odšel do torbe po vodo. Samo obrnil sem se in palica je ob silovitem prijemu že zdrsnila z zadnje rogovile in se ujela na sprednji. Le-ta je celotno opremo še komaj držala, v mehki zemlji je že začela izgubljati bitko z ribo. Hitro sem stekel do palice, da sem jo ujel, preden je končala v vodi. Začuden sem kmalu ugotovil, da gre za manjšo ribo, ki je povzročila takšen kaos. Na kopno sem spravil krapca, ki ni imel več kot četrt kilograma. Me prav zanima, o kakšni ribi bi sanjal, če bi se krapek uspel sneti, še preden sem prišel do palice.

Potem sva se odločila za ribolov na dno z "magično kroglico". Izbrala sva manjše bojlje, premera 15 mm, in arome po raku, ki so se nama zdeli kot nalašč za ulov doktorjev Cerkniškega jezera. Z navezo nisva pretirano komplicirala; odločila sva se za standardno navezo (*angl.* hair rig) z enim bojljem na trnku, velikosti 8 oziroma 10. Nad to navezo sva imela lažji obtežilnik, teže 25 g. Navezo sva metala proti sredini vodne površine pred nama, približno 40 m od naju. Ribolovnega mesta nisva čisto nič nahranila, saj sva sklepala, da bo hranjenje privabilo manjše krape. Prijemi so se nadaljevali tudi po spremembi ribolovne metode,

v večini primerov sva ujela manjše krape in slavne cerkniške rdečeperke, ki so se približevale kilogramu. Na prvega linja sva morala počakati skoraj do druge ure, ko je kolega dobil počasen, vendar samozavesten prijem.

Končno linj

Že takoj po zategu mu je bilo jasno, da ne gre za rdečeperko ali manjšega krapca, toda besede »linj« si še ni upal izustiti. Riba je kaj kmalu našla pot v goščavo bližnjega blatnika in po kratkem skoku v vodo je bila v podmetalki. Šele takrat si je naglas upal izreči, kaj je ujel. Riba je bila hitro na blazini in sledilo je obvezno merjenje. Linj, dolžine 49 cm, je pomenil nov rekord in slavje se je lahko začelo. Doktor svojega vodnega kraljestva ni zapustil za dolgo in kaj kmalu je odplaval v globine oziroma bolje rečeno plitvine Cerkniškega jezera, saj je bila voda na ribolovnem območju globoka zgolj dober meter.

Z dvignjeno moralo sva nadaljevala in že čez približno uro in pol je sledil prijem novega linja, tokrat dolžine 43 cm. Po hitrem fotografiranju je tudi ta "šlajn" zaplaval nazaj v svoje vodno kraljestvo. Pozitivno sva bila presenečena nad velikostjo linjev, saj bi bil tisti, dolžine 43 cm, na vodi, v kateri navadno loviva, že pravi kapitalec, tam pa je šlo za ribo, ki je bila razmeroma majhna v primerjavi s prvim ulovljenim linjem tistega dne. Po tem ulovu je napočilo obdobje krajšega pomanjkanja prijemov, praktično prvo tako obdobje v celotnem dnevu. Čudila sva se tudi času prijema obeh linjev, saj sta prišla sredi dneva. To je v nasprotju z literaturo in tudi najinimi dognanji, ki sva jih ugotovila pri ribolovu linja v prejšnjih dveh letih.

Namesto krapa znova linj

Vrhunec dneva je prišel okoli pete ure popoldne, ko je prijateljevo kolesce znova zapelo. Kmalu zatem se je boril z največjo ribo dneva. Že upogib palice je jasno nakazoval, da riba ni majhna. Moje misli so hitro zatavale k velikim krapom, ki sem jih videl na gladini čez dan, toda prijatelj ni bil tako prepričan v mojo domnevo. Po nekaj minutni bitki je ribo pripeljal blizu obale, vendar vrste in velikosti še vedno nisva uspela določiti zaradi kalne vode in odseva sonca. Praktično na slepo sem zajel ujetu ribo in šele takrat sva lahko zagledala čudovitega linja v vsej njegovi lepoti. Očitno je bilo, da je največja riba dneva in priznati moram, da sem bil prav osupel nad velikostjo plavuti, ki jo premorejo te ribe. Pri manjših linjih to morda ni tako izrazito, vendar so pri tem primerku plavuti res prišle do izraza.

Ribo sva previdno položila na blazino in opazila izrazito stransko plavut ter izboklino, po čemer sva ugotovila, da je samec. V dolžino je meril pol metra, kar je sicer zgolj centimeter več kot prvi linj dneva, vendar je bila veliko bolje grajena in težja riba. Lokalni ribiči vedo za bistveno večje linje, a za današnje čase sva bila takšnega »orjaka« nepopisno vesela. Hitro je sledilo fotografiranje ulova, za katerim se je ponovno vrnil v svoj dom.

Takšen ulov je več kot presegel najina pričakovanja na novi vodi in z veliko samozavesti lahko trdim, da se bova še vrnila v ta biser narave. Do konca dneva se nato ni zgodilo nič več omembe vrednega. Izkupiček dneva je bil torej veliko manjših rib, velika večina krapov in rdečeoče, mnoge med njimi tudi precej velike, in seveda trije domorodni šlajni.

Kljub temu sem revir zapustil mešanih občutkov. Seveda sem bil navdušen nad naravo, spokojnostjo okolice, številom prijemov in seveda čudovitimi linji. V misli pa se mi je zalezal neznan strah: od približno petdesetih ujetih rib jih je bilo okoli petintrideset manjših krapov. Zagotovo se mi zdi pozitivno, da se krap tam uspešno drsti, vendar gre za ribo, ki je zelo požrešna in drugim ribjim vrstam med

hranjenjem hitro pobere dobrote. V pogovoru z domačini sem uspel tudi izvedeti, da je to tam razmeroma nov pojav in da pred leti ni bilo niti približno toliko majhnih krapov v tamkajšnjem revirju. Domačini so mi še zaupali, kako so lahko včasih ujeli tudi po 20 linjev na dan, letos pa ga je bilo precej težko dobiti, saj jih je krap pri hranjenju ob vabi preprosto prehitel. Verjetno so še kateri drugi razlogi. Med vožnjo domov sem se začel zavedati, da so morda vodi, ki je v Sloveniji najbolj znana po linju, šteti dnevi. Upam, da bo šlajn čez nekaj desetletij še vedno tam in ne le zgolj spomin starejših domačinov ali občasn ulov kakšnega turista (kot je to že stalnica v več revirjih po Sloveniji). Prihodnost, ki jo žal vidim, vodi linja po poti navadnega koreslja, menka in soške postrvi, preden so začeli z aktivnostmi za ohranitev teh čudovitih endemičnih vrst.

Grega Pavlin

RIBIŠKI MARATON

NA OSEMURNEM MARATONU UJELI »LE« 152 KILOGRAMOV RIB

Tudi v pozno poletnih toplih dnevih po državi potekajo številne prireditve in dogodki. Tako ne mirujejo niti športni ribiči, ki se udeležujejo različnih srečanj in tekmovanj. Eno takšnih, maraton v trajanju 4 + 4 ure, je potekalo pod okriljem radgonske podružnice RD Radgona na ribniku v Podgradu.

Čeprav je bilo v okolici še veliko različnih prireditev in dogodkov, med njimi tudi ribolovnih, se je v Podgradu zbralo 18 (devet dvojic) ribičev. Kljub skromnejši udeležbi je bilo tekmovanje zanimivo in prijetno ne le za tekmovalce, temveč tudi za številne gledalce. V osmih urah namakanja trnkov, vmes je bila samo ura počitka za malico, so vsi udeleženci ujeli bolj kot ne »skromnih« 152 kilogramov rib, torej povprečno dobrih 17 kilogramov na par, kar potrjuje, da so tudi ribe počivale na toplem soncu.

Vse ribe so po tehtanju spustili v vodo. V tem bolj kot ne »družinskem« druženju in tekmovanju sta se zmage na koncu veselila radgonsko-boračevska naveza **Blaž Kocbek** in **Rado Koler**, ki sta sama ujela kar četrtino vseh ulovljenih rib. Še najbližje sta se jima približala Andrej Novak in Matjaž Perša. Zanimivo je, da so štiri prvovrščene dvojice ujela kar 115 kg rib, preostalih pet pa preostalih 37 kilogramov.

Končni vrstni red: 1. Blaž Kocbek/Rado Koler (Gornja Radgona/Boračeva) 38.200 g ujetih rib, 2. Andrej Novak/Matjaž Perša (Zbigovci/Gornja Radgona) 33.215 g, 3. Kristjan Sladič/Marko Matjašec (Spodnja Ščavnica/Apače) 24.120 g, 4. Dušan Hozjan/Tomaž Novak (Segovci/Beltinci) 19.470 g, 5. Darko Merčnik/Svetozar Markovič (oba Gornja Radgona) 10.105 g.

Ob ribniku v Podgradu pri Radgoni je potekalo še eno zanimivo celodnevno druženje ribičev in drugih obiskovalcev.

Najboljšim parom je darila izročil vodja tekmovanja Danijel Cer Magdič, ki je hkrati vse prisotne povabil na srečanje ob ribniku Podgrad za Pokal Občine Gornja Radgona 2021.

Oste Bakal

V KANADO PO VELIKE POTOČNE ZLATOVČICE

Rasmus Ovesen je obiskal provinco Nova Fundlandija in Labrador na severovzhodnem delu Kanade, na obali Atlantskega oceana. Vedel je, da ga čaka vznemirljiv ribolov v neokrnjeni naravi, a velikost ulovljenih zlatovčic ga je na koncu presenetila in navdušila.

Ledeni mrzli severni vetrovi so pohlepno bičali prostrane jezerske vodne gmote vse od našega prihoda v kočjo ob jezeru Igloo. Veliki valovi, ki so se na široko lomili v veličastnih belih penah, so vodo razburkali tako, da je postala temna kot šota.

Na cilju

Na pot sem se odpravil iz moje domovine, Norveške, da bi končno lovil v opevanem rajju velikih potočnih zlatovčic, v Novi Fundlandiji in Labradorju, na severu Kanade. Že leta se mi misli podijo okoli rib iz tamkajšnjega magičnega ribolovnega območja. Vedno sem si predstavljal jate ogromnih zlatovčic, kako z gladine požirajo majevke. Navezal sem si polne škatle suhih muh, posnetkov ličink in potezank ter porabil ure in ure, da sem si pripravil ustrezno muharsko opremo. Na roke sem zvezal predvrvice in v potovalke skrbno zložil vse od najmanjših ribiških potrebščin do težke fotografske opreme. V želji po ulovu velike potočne zlatovčice sem za priprave porabil ogromno časa in denarja. Pripravljen sem bil tvegati vse, da bi ujel divjo zlatovčico, težjo od 4 kg. Čeprav so bile take sanje morda nekoliko naivne, pa so bile uresničljive – vse dokler nisem dejansko prispel k jezeru. Obšle so me mračne misli: "Če se bo takšno vreme nadaljevalo, sploh ne bom mogel loviti, od tako zelene trofeje se bom moral posloviti."

V prvih nekaj dneh smo bežali pred divjim vremenom in lovili predvsem v neposredni bližini ribiške kočje. Tam se iz jezera izliva odsek kratke rečice, preden slepo strmoglavi v prvega v nizu manjših jezer na poti do reke Eagle, najmogočnejše od vseh rek v bujno zelenem ledeniškem kraljestvu Nove Fundlandije in Labradorja.

Severnjaška narava očara

Reka je drugačna od revirjev, kjer sem lovil dotlej, denimo na Laponskem v Skandinaviji. Vijuga skozi goste gozdove s čudno ozkimi silhuetami smrek in brez, ki se dvigajo nad neravnimi in s hranili bogatimi gozdnimi tlemi. Delno izpostavljene korenine preraščajo skoraj fluorescentno zelene zaplate mahu, borovničevje in številne vrste gob nešteti oblik in barv.

Če odmislim nekaj stezic, ki vodijo do najbolj obiskanih tolmunov, je območje nedotaknjeno, osamljeno. Divjino zaznamuje le surovost narave, ki je tam pustila in še pušča svoj pečat. Življenje je zelo bogato in razen losov, severnih jelenov, vider, bobrov ter drugih glodavcev tam živijo tudi medvedi, volkovi, risi in številne vrste ptic, vključno z ribjimi orli, belimi orli in slapniki.

Začetek septembra je in strmi bregovi reke občasno zažarijo v narciso rumenih in ognjeno rdečih barvah. Gosta jutranja megla lebdi nad komaj zaznavno vodno gladino v barvi šote. Tu in tam se h gladini dvigne majhna zlatovčica, ki z glasnim zvokom prekine tišino in zmoti nič hudega slutečo žuželko v površinskem filmu.

Največje potočne zlatovčice se klajajo nad dnom, v najglobljih predelih reke, za velikimi balvani in pod manjšimi slapišči. Krasijo jih zlate in skorajda vijolične barve. Dobro so hranjene in plečate, močne. Še zlasti samci so agresivni in teritorialni. Tukaj so, ker so doživeli nenadno in hkrati zanje nerazumljivo in neustavljivo privlačnost proti zgornjim odsekom reke. Njene prezračene, s kisikom bogate vode, številni tolmunski in prodišča, vse vabi zlatovčice in ... ribiče.

Drst je neizbežna, kmalu se bo zgodila. Takrat bo ribolov tod prepovedan, saj pustimo ribam, kot drugod v civiliziranem svetu, da premešajo

V Kanado sem se odpravil po velike potočne zlatovčice. Na svetu je le malo muharskih območij, kjer lahko muharji ujamemo tolikšne primerke teh rib.

Timsko delo je pomembno tudi pri muharjenju potočnih zlatovčic.

Čudovite barve potočne zlatovčice iz Kanade

Vzorec in barve teh rib so naravnost neverjetni!

gene in tako opravijo svoje življenjsko poslanstvo. Okoliška pokrajina se bo takrat zdela še bolj oddaljena od ljudi, skrčena bo tiho bedela pod težkim snežnim pokrovom, nedosegljiva, a hkrati tako privlačna. Tudi reka bo počasi podlegla neizprosni ostrini zime. Le tu in tam bodo iz ledenega oklepa pogledali izpostavljeni slapovi in pragovi, sicer bo pokrita z ledom, snegom in pod pokrovom teme, ki bo tož vztrajala mesece.

Ko se bo tema končno razblinila, bo nad prodišča prišlo novo življenje. Mlade potočne zlatovčice bodo našle svoj prostor v reki, v življenju. Tak je naš zapleten življenjski svet. Čudež življenja se zdi tukaj, na mrzlem severu, še veliko večji, saj je treba nenehno premagovati ostro in negostoljubno okolje.

Ribolov

Smo ob velikem tolmunu, ki ga imenujejo Archijev tolmun. Tod se reka zaleti v veliko kotlo, pravilneje rečeno v manjše jezero. Moč vode izzveni v majhen zaliv, kjer so se nagnetle številne zlatovčice. Že ob prvem metu začutim veliko težo na drugi strani. Riba agresivno vleče vrvico, na koncu katere sem navezal črno potezanko. Niz močnih pobegov obremeni mojo muharico in po dolgih minutah nepretrganega pritiska zagledam oranžne odbleske ribjega telesa. Pod gladino se za svoje življenje, kot da ne bi vedela, da je ne bom uplenil, bori divja potočna zlatovčica.

Vodnik se pojavi ob meni in ne mine dolgo, ko zajame ribo v veliko podmetalko. Na varnem leži samec potočne zlatovčice, dolg 56 cm. Krasijo ga barve mehiškega rokoborca. Neizprosni je tudi njegov pogled, spodnja čeljust pa izzivalno zeva in sporoča, da z njim ni šale. Opazujem ga, nekaj elegantnega in ikoničnega je v rdečih potezih bokov in številnih peg v indigo in olivni barvi, ki ga tako bogato in velikodušno krasijo.

Ribi še precej manjka do 3,5 oziroma 4 kg. Po fotografiranju zarezhe skozi gladino in elegantno odplava nazaj, kakor da se ni nič zgodilo. V razmeroma kratkem času ujamemo še štiri zlatovčice. Potem se aktivnost rib skoraj popolnoma ustavi. Gre za pojav v vseh tolmunih, ki jih obiščemo.

Trudimo se in ujamemo nekaj primerkov, težkih skoraj 3,5 kg. Toda nikakor se ne moremo otresti občutka, da nekaj zamujamo, da je nekaj tam zunaj za nas, česar ne vidimo in zaradi lastne omejenosti ne moremo doživeti. Ves čas naše odprave nas je vleklo nekaj nevidnega,

kot bi hotelo, da spoznamo pravi obraz jezera in tamkajšnjega vodnega sistema. Občutek se nam je med našim bivanjem v Kanadi le stopnjeval. Lovili smo fenomenalno, a pri srcu nas je grizel občutek, da nekaj drsi v pozabo, da nekaj zamujamo. Namenili smo se nazaj v koč, na kosilo in premislek.

Kot bi nekdo uslišal naše želje

Fluorescentno zelene luči severa migljajo nad popolnoma črnim nebom. Brezštevilne zvezde izstopajo iz žametno črnega platna neba, jasne kot misli, morda kot želje. Nad taborom se svetlika mlečna cesta, naša, a tako daleč. Kot gosta meglica lebdi nad nami in nas opominja, če to želimo, kako majhni in nepomembni smo.

Moj zaupnik Martin tiho sedi ob meni. Tudi on, kot jaz, zre navzgor, med zvezde, v nepopisno lepoto. Veter se je zvečer umiril, zdaj je od njega ostala le še nedolžna sapa. Oba sva opazila, kaj se dogaja, čeprav si nisva upala povedati na glas. Nisva si drznila izreči želje, da bodo morda jutri vladale tiste prave okoliščine za velike ribe. Za največje zlatovčice, po katere sva prišla. Morda pa nama bo le uspelo sestiti v dolg kanu in preloviti bolj skrite kotičke jezera Igloo?

Naslednje jutro so se vsi naši upi končno uresničili. Vetrovi so izgubili moč, gladina jezera Igloo je bila videti kot ogromno ogledalo. V naslednjih dveh dneh smo doživeli ribolov, o katerem smo sanjali pred prihodom. Še vedno je bilo hladno, tako da rojenja majevk praktično ni bilo. Le občasno se je katera od rib dvignila h gladini. A nam je bilo vseeno. Bil je čas, da končno ujamemo slavno, več kot 4 kg težko potočno zlatovčico.

Dva dni po dramatični spremembi vremena smo lovili v t.i. Burtonovem tolmunu, severozahodno od jezera Igloo. Nalovili smo se, da so nas bolele roke. Ob koncu dneva smo zabeležili še dvajseto zlatovčico, katerih povprečna teža je znašala 2,5 kg; poleg njih smo v podmetalko pripeljali tudi nekaj primerkov do neverjetnih 3,5 kg. A kar je najpomembnejše: pri ribolovu smo neznansko uživali.

Končno se zgodi

Dan pred odhodom smo se s kanujem odpravili k t.i. Bobrovemu tolmunu, kjer se jezeru pridruži majhen potoček. Ob prihodu smo videli nekaj

Trofejni primerek potočne zlatovčice iz območja Igloo lake v Kanadi. Nasmeh na mojem obrazu pove vse!

Tale je prijela na manjšo potezanko.

Neverjetno lepe noči ...

Izbor umetnih muh je pomemben. V Kanadi sem potočne zlatovčice lovil predvsem na manjše in srednje velike potezanke.

rib, a nič nam ni dalo slutiti, kaj vse nas tam v resnici čaka. S potezanko sem počasi, a temeljito lovil skozi različne predele tolmuna. Ko sem bil očitno na pravem mestu, je *riba* brez oklevanja planila po muhi.

Boj je bil srdit, buren in, ja, naporen. Zdelo se je, kot da gre ribi za življenje ali smrt. Meni se je šlo za obstanek ribiča, tistega, ki lovi. Za uresničitev mojih sanj. Bil sem v premoči, a slep, gluha za zunanje dogajanje. Svet je prenehal obstajati, vse dokler zapete ribe ni zajel vodnik. Šele takrat sem začutil naval adrenalina, sprostitve, a tudi neizmerno breme napetosti, ki je prežemalo moje telo. Vse skupaj se je zdelo neznansko katarzično! Hkrati se nisem mogel načuditi lepoti in popolnosti starega bojevnika, ki sem ga ujel.

Ulovljena riba je v dolžino merila več kot 60 cm in presegla magično težo 4 kg. Podrobnosti prečudovite potočne zlatovčice, nepozabno bele obrobene plavuti, krepko mišičasto telo in marmoriran, pisan vzorec so se mi za vedno vtisnili v spomin.

Na ribi ni bilo niti ene brazgotine ali vrzeli med luskami. Ulov je bil vreden mukotrpnega potovanja čez Atlantik, hkrati pa tudi oster opomnik, kaj lahko vse zraste v revirjih, ki so odmaknjeni od človeka in njegovih dejavnosti. Božansko lepa riba velikosti, kakršne so bile morda nekaj običajnega v neki daljni, a, upam, ne povsem izgubljeni preteklosti.

Nekaj predlogov

Če se boste podajali v Kanado na območje, kjer sem lovil sam, v okolico jezera Igloo, pripravite ustrezno ribiško opremo. Sam sem lovil z razmeroma lahko kombinacijo devet čevljev dolge šestice in plavajočo vrvico WF. V času lova s suhimi muhami razmislimo o še lažji opremi. Tam je povprečna teža potočne zlatovčice 2,5 kg, ujeli pa so tudi primerke, težje od 10 kg. Ribe so izjemno borbene, pravi mišičnjaki. Priporočam tudi predvrvice, ki prenesejo obremenitev 5 kg ali več.

Za ribolov s potezankami predlagam srednje velike zonkerje, dolge od 10 do 12 cm. Sam jih navežem na robustne trnke, ki jih dodatno malce obtežim. Muhe v črni, olivni in sivi barvi so odlične v oblačnih dneh.

Pogled na tipično reko, kjer muharimo potočne zlatovčice.

Presenetljivo je, da se ribe odlično odzovejo tudi na muhe bolj kričečih barv. Ko so ribe muhaste, je treba vabe pogosto menjati. V takih dneh so večje spremembe pri barvi umetne muhe lahko ključ do uspeha.

V času lova s suhimi muhami, ki traja od sredine junija do konca julija, se zlatovčice navadno dvigujejo po majevke (*Ephemera guttulata*). Čeprav so na vodi in ob njej tudi druge večje skupine žuželk, vključno z različnimi dvokrilci in s šaši, so majevke tista prava izbira. Uporabimo takšne, zvezane na trnikih od 10 do 14. Zanimivo, ko se zlatovčice množično dvigujejo, bodo ribiči pri njihovem lovu uspešni tudi z muhami, ki jih navadno uporabimo pri ribolovu ostržnikov, denimo z vzorci miši in drugimi površinskimi muhami večjih velikosti. V Kanado se spleča vzeti tudi različne posnetke postranic, saj so v jezeru pogoste in zlatovčice se z njimi pogosto prehranjujejo.

Rasmus Ovesen

Foto: Rasmus Ovesen, Martin Ejler Olsen

Prevod: Hany Bany

PRVINSKI RIBOLOV V DOLINI REKE SUTJESKE

Starejši se najverjetneje še spomnimo osnovnošolskih učnih ur zgodovine nekdanje skupne države in slavljenja znamenite bitke na Sutjeski, kjer so z nacističnimi sovražniki obkoljeni partizani prebili obroč in se kljub več kot 7000 žrtvam prebili na osvobojeno bosansko ozemlje v okolici Drvarja. Pri tem so morali prečiti reko Sutjesko, kjer so na Tjentištu potekali znameniti boji.

Prav na Tjentištu, v kraju, približno 20 km oddaljenem od Foče, se začneja tudi moja ribiška prigoda. Imel sem priložnost, da sem sodeloval na strokovnem druženju ribiških funkcionarjev, ki sem ga lahko izkoristil tudi za spoznavanje tamkajšnjega dela bosanske ribiške krajine. V septembru je bilo tam tudi tekmovanje muharjev asociacije RAJP, kjer so že nekaj časa v ospredju uspešni slovenski tekmovalci.

Sutjeska

Reka Sutjeska izvira pod gorovjem Volujak na meji med Bosno in Črno goro in se po 35 km toka, pri Foči, izliva v Dri-

S takšnima posnetkoma ličink sem ujel največ rib.

no. Je tipična gorska rečica, nekoliko spominja na slovensko Kokro v zgornjem toku. Vodostaj je bil nizek, ribolov pa zahteven.

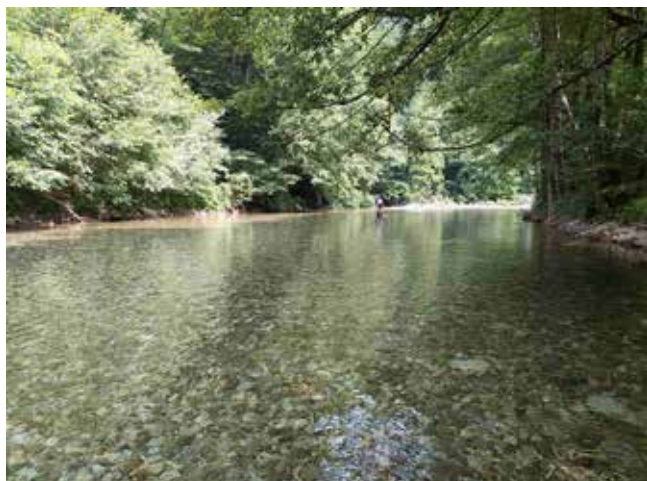
V spodnjem delu, kjer je zaznati dodatno poribljavanje, se boste lahko nalovili majhnih divjih in nekaj vloženih potočnic. Glede na to, da so na voljo različni ribiški pejsaži, od globljih tolmunov s hitro tekočo vodo do prostorov s počasi tekočo, vam zgolj češki ali francoski način ličinkarjenja na nekaterih predelih, kjer se ribi neopazno ni mogoče približati, ne bo dal zelenih rezultatov. Tisti, ki lovite tudi na t.i. bosanski način, z daljšo predvrnico in na »loop« (zanko, op. ur.), boste v tistem delu zabeležili boljše rezultate. Še najboljše sem lovil na rožnato (»pinky«) izvedbo muhe perdigon.

Lipani je izziv

Poseben izziv je bil najti in uloviti lipana. Glede na zagotovila bosanskega prijatelja Bovana, da je v reki obilica lipanov, sva se z Radulom posebej potrudila, da sva v predelih, ki so bili tipično lipanski, z menjavo debeline predvrvice (0,10 mm) in velikostjo posnetka ličinke (#18 in manjše) poskušala

»Indijanski« način ribolova je na Sutjeski ključ do uspeha.

Pogled na neokrnjeno naravno okolico Sutjeske

Med ulovi so prevladovale manjše potočne postrvi in lipani, ki pa so bili vsi po vrsti čudoviti in divji.

prelisičiti katerega od njih. Uspeha nisva imela, vse dokler nisva Bovana znova poklicala po telefonu in prosila za pomoč. Opozoril naju je, da se lipani ob takšnem nizkem vodostaju ne zadržujejo v zanje značilnih brzicah, temveč se zavlečejo v globoke tolmune. Odzivajo se na posnetke ličink v zgolj eni barvi, ki pa naj jo ugotoviva sama. In res. Radule je naprej ugotovil, da se lipani zadržujejo izključno v tolmunih, kjer je zaradi lehnjaka sivkasto zelena podlaga. Sam sem najprej poskušal z znamenito lipansko bosansko »mačko«, ki zaradi dejstva, da se ni potopila do dna, ni dala rezultatov. Šele ko je Radule navezal črnogorsko izvedbo tega modrozelenega posnetka ličinke, ki v vodi potemni, so se lipani čudežno začeli prijemat.

Zalezovanje postrvi

Posebno doživetje je ribolov v zgornjem toku Sutjeske. Približno 2 km nad Tjentištem rečica preide v kanjonski del, ki je prehodni. Plazenje od skale do skale, skrivanje, izogibanje vejam, skratka indijski način zalezovanja ribe so ključni za uspeh. V vsakem tolmunu ali globlji zajedi lahko ulovite ribo. Le-te niso velike, potočnice zrastejo do 25 cm, lipani pa do 30. Vendar so divje in čudovite. Ribolov v tamkajšnjem delu Sutjeske je prvinski. Včasih je mogoče opaziti ribo na koncu tolmuna, ki v zgornji plasti vode preži na mušice. Spet drugič, v zelo nizki vodi na nasprotnem bregu, ki je na prvi videz neloven, lahko zapnemo postrvico. Še največje veselje je, ko se v kakšnem tolmunu na posnetek ličinke dvigne »srebrni vitez«, ki je zrasel več kot 30 cm. Takrat vselej pomislim: »Le koliko let že živi v tem tolmunu, da je ob tej borni gorski hrani zrastel do te velikosti?«

Na Tjentištu, kjer je središče Nacionalnega parka Sutjeska in poleg spomeniških objektov tudi manjši hotel, so začeli razmišljati tudi o ribolovnem turizmu. Z letošnjim letom je mogoče kupiti ribolovno dovolilnico za muharjenje ali vijačenje po za nas zelo nizki ceni, 10 evrov, v 18 km oddaljenem

jezeru Donje Bare pa boste lahko kupili dovolilnico zgolj, če se boste odločili za najem in prespali v nastanitvenem objektu ob jezeru. Cena dovolilnice je enaka kot za reko Sutjesko. Ribolov na tamkajšnjem planinskem jezercu in »navite« cene bivanja v divjini pa so posebna zgodba. Morda vam jo bom zaupal kdaj drugič.

To malo rečico sem kasneje obiskal še enkrat. Ni mi sicer nudila toliko užitka in uspeha kot prvokrat, s(m)o pa Slovenci dokazali, da nam v muharjenju ni para v tem delu muharskega kraljestva. Več o tem pa boste lahko izpod peresa muharskega zanesenjaka in vrhunskega tekmovalca Jureta prebrali v naslednji številki glasila.

Miroslav Žaberl

RIBIŠKA TRGOVINA ERINOX
Very Carpy Baits
 TEL.: 031 497 724 / 02 522 30 01
 E-MAIL: INFO@VCB.SI

VERY CARPY BAITS

VCB BOILJI IN DODATKI

WESTIN®
 SCANDINAVIA

WWW.VCB.SI

RAZSIPNOST

Članek Petra Valiča v Ribiču, 3/2021 (Padež, Suhorca in žejna Istra), me je vzpodbudil k razmišljanju o našem ravnanju s pitno vodo. Tako kot je avtor prispevka pred vrati tuša v kampu čakal 20 minut, se tudi meni dogaja v kampu na koncu Istre. Z njim se strinjam, da je za tuširanje po kopanju v morju dve minuti več kot dovolj. Dvajsetminutno tuširanje po kopanju v morju prav gotovo ni potrebno. Dermatologi bodo potrdili, da je pretirano tuširanje celo škodljivo.

Za tuširanje pa uporabljamo PITNO vodo. Je to res potrebno? Imamo dovolj pitne vode? Jo bodo imeli tudi naši zanamci?

Živim v 50 let stari zasebni hiši na podeželju. Za zalivanje rož in del vrta uporabljamo kapnico, za vse druge potrebe pa pitno vodo. K sreči je imamo dovolj. Počasi začejam razumevati prijatelje iz tujine, ki pri nas sprašujejo, kje je pitna voda. Ne, niso neumni – le živijo v okolju, kjer pitna voda ni sama po sebi umevna.

Če bi dandanes še enkrat gradil hišo, bi vsekakor naredil dvojno vodovodno napeljavo: za pitno vodo (pitje, kuhanje) in za sanitarno. Za izpiranje stranišč, umivanje rok, kopanje, tuširanje, pranje perila in posode ter dodatno zalivanje vrta je slednja zagotovo dovolj dobra. Včasih je imela skoraj vsaka (zagotovo pa kmečka) hiša najmanj eno »šterno«. Takrat je bil razlog za to, da vodovodno omrežje ni bilo dovolj razvito. Pa dandanes? Na Krasu in Primorskem se še vedno ukvarjajo s pomanjkanjem pitne vode. Da ne govorimo o onesnaženi pitni vodi (Anhovo). Verjetno se stanje ne bo izboljšalo. Čez noč težave ni mogoče rešiti, lahko pa začnemo razmišljati dolgoročno.

Prvi korak bi bil povečati količino zbrane deževnice in jo uporabiti za zalivanje. Naslednji korak bi morala narediti država: v vseh novogradnjah bi morala predpisati dvojno

vodovodno napeljavo in izgradnjo primerne »šterne« za vsako zasebno hišo. Verjamem, da ideja ni v skladu z interesi komunale, ki na račun količine porabljene vode pobere mnogo denarja (vodarina, omrežnina, odpadne vode). Poleti so količine vode za zalivanje vrtov ogromne. Obnoviti bi bilo treba glavno vodovodno omrežje, ki je v Sloveniji povečini zastarelo.

Velika težava glavnega omrežja je pokanje cevi, zaradi česar nastanejo ogromne izgube pitne vode. Morda ima kdo podatek, kolikšen delež dovedene vode se izgubi v omrežju zaradi njegove dotrajanosti? Glavno vodovodno omrežje prav gotovo ni bilo zgrajeno za zdajšnje obremenitve prometnic. Marsikje glavno vodovodno omrežje poteka pod prometnicami, kjer se vozijo tovornjaki s težo 30 ton in več. Naj spomnim na sanacijo gorenjske železnice med Kranjem in Jesenicami ter posledično na uničeno lokalno cestno omrežje in s tem tudi komunalno infrastrukturo. Enake posledice bodo verjetno zaradi izgradnje drugega tira primorske železnice.

Pogrešam kakovostno, dolgoročno strategijo ravnanja s pitno vodo, sicer bodo našo zanamci obsojeni na kupovanje pitne vode v plastenkah. Pitje čiste vode bo ostal spomin, ki ga bomo videli le v starih filmih. Pa vendar imamo pravico do pitne vode zapisano celo v Ustavi!

Jožef Smolej

PRVAKI POSTALI KLEMEN ROŽIČ - ŠOŠTAR, MATIC GRIVEC IN NEJC KOTNIK

Ob celjskem ribiškem domu, ki ponosno stoji na brežini Šmartinskega jezera in nudi prijetno zatočišče številnim športnim ribičem, so se v času letošnjih šolskih počitnic zbrali mladi ribiči iz raznih krajev naše dežele v nameri, da preizkusijo svoje športnoribolovno znanje in si ob tem morda le izborijo mesto v slovenski reprezentanci.

Letošnje jubilejno, 30. Državno prvenstvo (DP) mladih ribičev – kategornikov U-16, U-21 in U-26 – se je pod vodstvom prizadevnih organizatorjev RD Celje, ki jo že vrsto let uspešno vodi predsednik Štefan Zidanšek, začelo s prvim sobotnim vikendom v avgustu in se uspešno končalo naslednjega nedeljskega dne.

Tudi tokrat je bilo za mlade udeležence letošnjega državnega prvenstva v lovu rib s plovcem (DP v LRP – mladi) dobro poskrbljeno. Za omenjeno uspešno dejanje je z delavno ekipo prizadevnih športnih ribičev poskrbel predsednik celjske tekmovalne komisije Srečko Lah, ki je pred nedavnim dolgotrajnim zdravljenjem v celjski bolnišnici k sreči uspel premagati težko bolezen covid-19. Slednje našega prizadevnega ribiškega prijatelja ni odvrnilo od vodenja omenjenega športnega dogodka.

Na dvodnevem državnem prvenstvu, v dokaj vročih dneh, ni bilo pričakovati preveč uspešnega ribolova, a se je izkazalo ravno nasprotno, saj je bila dejavnost rib do tekmovalčevih pravilno izbranih ter ponujenih vab na zeleni tekmovalni ravni. Če tekmovalcu prvi (sobotni) dan »ni šlo« vse po njegovih željah, je zanj zelo pomemben zadnji »nedeljski« finalni nastop za končni pričakovani skupni športni dosežek. Priča smo bili izredni pozornosti in zavzetosti tekmovalk in tekmovalcev že v samem pripravljalnem – predtekmovalnem

času, da bo res vse na pravem mestu in pripravljeno tako, kot so si predhodno zamislili. Pri omenjenem opravilu so jim bili v veliko pomoč njihovi zvesti mentorji, med katerimi so bili zelo dejavni tudi prizadevni starši, kar je nedvomno razveseljivo ter spodbudno dejanje za našo prihodnjo športnoribolovno tekmovalno dejavnost.

Že je sledil prvi sodnikov zvočni signal za začetek tekmovanja in že je bilo slišati odločne zamahe ribiških palic v mladih rokah tekmovalcev.

Na omenjenem DP v LRP je bilo zanimivo spremljati naše najmlajše tekmovalke in tekmovalce, kako dobro že obvladajo osnovne tekmovalne prvine ter tako nazorno opozarjajo na svoj bogati športnoribolovni tekmovalni talent. Pri malo starejših kategornikih je očitno opazen napredek pri zahtevnem tehničnem izvajanju ribolovnih veščin, medtem ko v najstarejši, že omenjeni kategoriji mladih ribičev tekmujejo »visoko ribiško tekmovalno izobraženi tekmovalci«, saj nekateri od njih že uspešno nastopajo v A-ligaškem članskem tekmovalju.

Znano je, da v Šmartinskem jezeru živi veliko vrst sladkovodnih rib: od ostrizev, zelenik, rdečeok, rdečeperk ter malo večjih androg vse do lepih ploščičev, babuš, zajetnih krapov, smučev ter trofejni somi. Našim mladim nadarjenim tekmovalkam in tekmovalcem so prijemale domala vse naštete »ribice« in ribe, razen soma.

Klemenov ribolov je pozorno spremljal mentor Jernej Pikelj.

Juliji je uspelo zajeti lepega ploščiča.

Aleks je ujel zajetnega ploščiča.

Državni prvak Nejc se je razveselil babuške.

Naši najmlajši (U-16) najuspešnejši tekmovalci (z leve): 2. mesto Sergej Kolegar, državni prvak Klemen Rožič - Šoštar in 3. mesto Luka Grivec

Najuspešnejši tekmovalci (U-21) z leve: 2. mesto Patrik Vozel, državni prvak Matic Grivec in 3. mesto Nik Belčič

Na že omenjenem dvodnevem DP mladih ribičev je v posamični konkurenci nastopilo pet tekmovalk in dvajset tekmovalcev v že omenjenih starostnih skupinah. Ob tem moramo povedati, da so se tekmovalke uspešno borile za mesto v reprezentanci Slovenije »z ramo ob rami« s svojimi ribiškimi (moškimi) sovrstniki, saj se je kar dvema uspelo izboriti mesto za nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu (SP) na Madžarskem, in to mladi Katji Romih (ZRD Celje) in priznani večkratni reprezentantki v LRP – nekdanji državni prvakinji – Klementini Križanec iz RD Slovenska Bistrica.

Za omenjeni dosežek med »fantovsko« konkurenco si Katja in Klementina zaslužita naše čestitke!

Rezultati

Naj predstavimo dosežke. V kategoriji mlajših tekmovalcev (U-16) so bili doseženi naslednji rezultati: prvo mesto in naslov državnega prvaka je osvojil Klemen Rožič - Šoštar (RD Novo mesto), ki je oba tekmovalna dneva zmagal in skupno prejel le dve negativni točki (1+1=2NT) s skupno težo 16830 g ujetih rib. Drugo mesto je osvojil Sergej Kolegar (RD Ptuj), ki je prvi dan v sektorju zmagal, drugi finalni dan pa je bil drugi (1+2) in skupno prejel 3 NT s težo 12100 g rib. Na tretjo stopničko zmagovalnega odra se je povzpел Luka Grivec (ZRD Celje) s 4 NT in težo 15265 g. Nehvaležno četrto mesto, z ravno toliko prejetimi 4 NT, a manjšo težo (9610 g) je pripadlo Aljažu Micelu (RD Radgona), peto Jerneju Romihu

(5 NT in 14045 g), šesta je bila njegov sestra Katja Romih (5 NT in 11170 g), oba ZRD Celje, sedmi Aljaž Ružič (RD Radgona) 5 NT in 9610 g, osma Julija Savšek (RD Litija), 5 NT in 8945 g, deveta Nika Dolinar (RD Lendava), 6 NT in 10615 g, deseti Luka Tomanovič (ZRD Celje), 6 NT in 7230 g, enajsta Lana Levičnik (RD Pesnica Lenart) s 7 NT in 3090 g ujetih rib. Dvanajsto mesto je pripadlo Aneju Kapunu (RD Radgona), 8 NT in 4550 g ujetih rib.

Našim najmlajšim tekmovalkam in tekmovalcem za uspešen nastop iskreno čestitamo, tistim z malo manj športne sreče pa sporočamo, da so po prikazanem na pravi poti uspešnih tekmovalcev in jim ob tem želimo, da bi se jim v prihodnjem letu uresničile njihove skrite želje.

V kategoriji U-21 so se na omenjenem dvodnevem tekmovalstvu za naslov državnega prvaka »udarili« trije nadarjeni tekmovalci: Patrik Vozel (RD Litija), Matic Grivec (ZRD Celje) in Nik Belčič (RD Pesnica - Lenart).

V njihovem precej izenačenem in zelo zanimivem »troboju« je Maticu Grivcu uspelo »uloviti« nekaj več prednosti pred svojima tekmečema. Predstavljamo njihove dosežke: prvo mesto in s tem naslov državnega prvaka je osvojil Matic Grivec, ki je oba finalna dneva zmagal ter prejel le 2 NT s težo 13200 g ujetih rib. Čestitamo! Za drugo mesto se je vnel »odločen boj« med Patrikom Vozlom (5 NT in 7030 g) in Nikom Belčičem (5 NT in 6635 g). Tako je skupna teža ujetih rib posameznika odločila, da je drugi »v državi tej«

V kategoriji U-26 so bili najuspešnejši (z leve): 2. mesto Aleks Mesarič, državni prvak Nejc Kotnik in 3. mesto Klementina Križanec.

Patrik in tretji Nik. Tudi naslednje leto bodo zanimiva njihova medsebojna nadigravanja!

Zaradi pandemije je odpadlo lansko SP in organizacija CIPS se je mladim kategorikom odločila podaljšati starostno mejo za eno leto. Tako je bila letošnja dopustna starostna meja pri najstarejših mladih športnikih predstavljena iz 25 na 26 let starosti.

V omenjeni kategoriji (U-26) smo bili priča izredno tehnično izpopolnjeni športnoribolovni predstavi, ki so jo izvajali naši mladi nadarjeni tekmovalci: Aleks Mesarič, Robert Kolegar, Klementina Križanec, Miha Kukovec itn., ki že posegajo po prvorazrednih rezultatih najvišje A-ligaške tekmovalne ravni v ligi posameznikov in reprezentanci vrstah Slovenije.

V tako močni konkurenci omenjenih izvrstnih mladih tekmovalcev – večkratnih reprezentantov mladih selekcij – je tokrat prijetno presenetil zelo nadarjeni tekmovalac mladenič Nejc Kotnik iz RD Velenje, ki je »za točko ugnal« kar pet točkovno povsem izenačenih zasledovalcev in osvojil naslov državnega prvaka, za kar so mu njegovi »športni sotekmovalci« po končanem tekmovanju s tiskom rok priznali tokratno zaslužen zmagovo.

V omenjeni (U-26) kategoriji so bili doseženi naslednji rezultati: prvo mesto Nejc Kotnik (RD Velenje), 1 NT in 14900 g ujetih rib. Sledi kar pet točkovno povsem izenačenih tekmovalcev, ki jih na lestvici uspešnosti razvršča teža ujetih rib. Tako je drugo mesto osvojil Aleks Mesarič (RD Ptuj), 5 NT in 21125 g, tretje mesto je osvojila Klementina Križanec (RD Slovenska Bistrica), 5 NT in 15625 g, četrto Mihael Kukovec (RD Radgona), 5 NT in 15050 g, peto Aljaž Javernik (RD Ruše), 5 NT in 14680 g, šesto Rok Košenina (RD Šempeter), 5 NT in 13675 g, sedmo Robert Kolegar (RD Pesnica-Lenart), 6 NT in 23930 g, osmo Gašper Pseničnik (RD Velenje), 7 NT in 7595 g, deveto Peter Nagy (RD Lendava), 8 NT in 9935 g. Deseto mesto je pripadlo Dominiku Vozlu (RD Litija), 10 NT in teži 6440 g rib.

Za uspešen nastop najboljšim čestitamo, vsem skupaj pa izrekamo veliko pohvalo za izjemno športno obnašanje ob resnično napetem, a zanimivim prijetnem druženju ob Šmartinskem jezeru.

Komentarji

Petnajstletni Klemen Rožič - Šoštar (U-16) je že tretjič osvojil naslov državnega prvaka v lovu rib s plovcem. Ob ponovnem uspehu je dejal: »Zelo sem vesel, da sem zmagal, in upam, da se mi bo rezultatsko izšlo tudi na letošnjem bližajočem se

Vodja tekmovanja Srečko Lah (levo) in podpredsednik RD Celje Dušan Žnidar sta zadovoljno sklenila letošnje DP v LRP mladih zanamcev.

svetovnem prvenstvu na Madžarskem. Ob uspehu bi se rad zahvalil mojemu očetu za njegovo neomejeno razumevanje in podporo pri moji športnoribolovni dejavnosti. Zahvalil bi se rad RD Metlika, kjer sem »po ribiško shodil«, ter moji sedanji RD Novo mesto, v kateri doživljam in sprejemam veliko podpore in razumevanja pri športnotekmovalnem razvoju,« je dejal Klemen in na koncu pogovora poudaril: »Še posebno bi se rad javno zahvalil mojemu mentorju in trenerju gospodu Jerneju Piklu iz Radeč, s katerim že pet let tvorno sodelujeva. Zahvalil bi se rad za ves njegov trud, ki ga občutim vseskozi ob najinem dolgoletnem izredno uspešno poučnem sodelovanju, brez katerega si ne znam predstavljati mojih dosežkov,« nam je zaupal odkritosrčni državni prvak Klemen.

Matic Grivec (U-21), simpatični 20-letni državni prvak iz RD Šempeter, izhaja iz prave ribiške družine, saj so »pri hiši« ribiči njegov dedek, oči in tudi brat. Matic je bil doslej že dvakrat državni podprvak, zato ni skrival zadovoljstva ob osvojitvi svojega prvega naslova prvaka Slovenije. Dejal je: »Zelo sem vesel, da mi je tokrat uspelo osvojiti naslov državnega prvaka. Za moj uspeh ima največ zaslug moj oče, ki me je že kot »malčka« popeljal na ribolov, kjer sem spoznaval njegove čare in zanimivosti. Z leti nama je tako uspelo doseči to, kar si športniki najbolj želimo,« je zadovoljno razkril svojo športnoribolovno razvojno pot in dodal: »Upam, da podoben uspeh še ponovim in se uvrstim v reprezentanco Slovenije za kak odmeven nastop na mednarodnem športnoribolovnem prizorišču.«

Nejc Kotnik (U-26) nam je zaupal, da je svojo ribiško pot začel pri šestih letih, s tekmovanjem pa pred osmimi. 23-letni državni prvak iz RD Velenje je še dodal: »Naslova državnega prvaka sem zelo vesel in ga poklanjam mojemu, žal pred tremi leti umrlemu očetu, ki me je že kot šestletnega dečka za roko popeljal k Škalskemu jezeru. Oče me je kasneje zaupal prizadevnim ljudem, ki so poskrbeli za nas najmlajše ribiče. Takrat sem s pomočjo trenerja Sandija Rožmana in mentorja mladih ribičev Zdenka Mikka - Mikija spoznaval zahtevnejšo tekmovalno ribolovno tehniko, za kar se obema lepo zahvaljujem,« je poudaril Nejc in dodal: »Ob tekmovalnem dosežku bi se rad zahvalil tudi vodilnim možem v naši RD Velenje za njihovo pozornost do nas mladih ribičev. Med drugim mi je RD ponudila v uporabo drago »stek palico« ter mi s tem omogočila, da sem ribolovno tehnično napredoval,« je pohvalil vodstvo omenjene RD.

Jože Šmejc

28. POKAL ALPE-JADRAN IN POKAL GLASILA RIBIČ

TUDI TOKRAT SLAVILI MADŽARI IN CELJANI

Zadnjo avgustovsko soboto so se zopet zbrali mladi ribiči z Madžarske, Hrvaške in iz Slovenije na že 28. Srečanju mladih ribičev v lovu rib s plovcem. Tekmovanje, ki je potekalo v akumulacijskem jezeru Pristava, s katerim upravlja Zveza ribiških družin Maribor, je tokrat štelo kar v treh konkurencah. Mladi so nastopali za pokal Alpe-Jadran (v tej konkurenci so bili všteti vsi prijavljeni tekmovalci), nato pa so se za pokal glasila Ribič potegovali mladi ribiči samo iz slovenskih ribiških družin in zvez.

Nazadnje so se za zmago potegovali mladi ribiči samo iz RD, ki so združene v Zvezo ribiških družin Maribor. Tako se je zbralo enajst tričlanskih ekip, od tega ena Madžarska (Mohosz), dve Hrvaški (ŠRD Drava in reprezentanca U-15 HRV) in osem slovenskih ekip (ZRD Celje, ZRD Primorske 1 in 2 ter Lendava) in še štiri iz ZRD Maribor (Maribor, Radlje, Koroška in Pesnica - Mura).

se lahko enakopravno merili z našimi vzhodnimi sosedi. Malo manj od pričakovanega sta pokazali sicer precej pomlajeni hrvaški ekipi, ki sta bili v preteklosti skoraj enakovredni Madžarom. Vse slovenske ekipe so se sicer zelo trudile, vendar, razen nekaterih posameznikov niso mogle slediti najboljšim. Razlika je morda zato, ker se v slovenskih RD premalo posvečajo mladim tekmovalcem, predvsem začetnikom.

Pokali, medalje in nagrade za mlade tekmovalce

Lepo urejena tekmovalna trasa ob jezeru Pristava

Jutranje sonce je nakazovalo lepo in ne preveč vroče vreme, ki je idealno za ribolov. Mladi in njihovi spremljevalci so se najprej okrepčali z zajtrkom, vodje ekip pa so z organizatorji opravili vse formalnosti, ki so potrebne za izvedbo tekmovanja. Po pozdravnem govoru predsednika ZRD Bojana Javornika in predstavnika združenja Alpe-Jadran Matije Paniča so odgovorni komisija dovolila pomoč mentorjev. In triurna tekma se je začela.

Tekmovanje

Kakor hitro so mladi prejeli štartne kartone, so se takoj podali na lepo urejeno tekmovalno traso, kjer so jih že pričakali sektorski sodniki. Takoj so si tekmovalci začeli pripravljati pribor in hrano za privabljanje rib. Ker je bilo med tekmovalci kar nekaj zelo mladih in nič kaj večjih ribolova, jim je sodniška komisija dovolila pomoč mentorjev. In triurna tekma se je začela.

Takoj se je pokazala razlika med bolj in manj izkušenimi tekmovalci. Madžarska ekipa, ki je prišla v Slovenijo zelo dobro pripravljena in opremljena, je takoj nakazala, da je tudi tokrat favorit. Zelo dobro so se izkazali tekmovalci iz ZRD Celje, ki so

Bolj ko se je bližal konec tekme, večja je bila nervoza med tekmovalci in mentorji. Obe najboljši ekipi sta bili ogorčen boj, štela je vsaka ribica, vsak gram. Po končnem znaku za zaključek je sledilo tehtanje, ki so ga z zanimanjem spremljali tekmovalci in tudi mentorji. Sodniki so hitro, odlično, profesionalno ter brez napak in pritožb opravili tehtanje.

Rezultati

Med tem ko so se tekmovalci in spremljevalci okrepčali z okusnim kosilom, je vodstvo tekmovanja izračunalo in pripravilo rezultate. Boj za prehodni pokal Alpe-Jadran se je končal po predvidevanju in zelo tesno. Letošnji zmagovalci, ekipa z Madžarske (zbrala je štiri točke po sektorjih A - 1, B - 1, C - 2) je s samo točko razlike premagala odlične Celjane, ki so zbrali pet točk (A - 2, B - 2, C - 1). Tudi za tretje mesto se je bil velik boj med hrvaškima ekipama. Obe ekipi sta zbrali 13 točk, razlika pa je bila v teži. Hrvaška mlada reprezentanca U-15 je skupaj ulovila 12.020 g rib, ŠRD Drava pa 11.490 g rib.

Pokale in sektorske medalje za najboljše tri ekipe je podelil predstavnik za Alpe-Jadran, tovariš Panič.

Bodoči zmagovalec

Tehtanje in nadzor sodnikov

Prehodni pokal glasila Ribič je šel tokrat v roke Celjanov. Na fotografiji Peter Weibl in Franc Lukner.

Rezultati ekipno:

1. MOHOSZ, 4 točke, 23.830 g
2. ZRD Celje, 5 točk, 22.940 g
3. Hrvaška u – 15, 13 točk, 12.020 g
4. ŠRD Drava, 13 točk, 11.490 g
5. RD Mura-Pesnica, 18 točk, 6.490 g
6. RD Lendava, 20 točk, 6.470 g
7. RD Maribor, 20 točk, 5.670 g
8. RD Radlje, 26 točk, 4.190 g
9. ZRD Primorska 2, 26 točk, 3.580 g
10. ZRD Primorska 1, 27 točk, 3.980 g
11. Koroška RD, 27 točk, 3.860 g

Zaradi prevelike razlike med slovenskimi tekmovalci so prehodni pokal glasila Ribič tudi tokrat, kot že nekaj let zapored, osvojili mladi ribiči ZRD Celje. Za Celjane so pod budnim nadzorom mentorja Franca Luknerja tekmovali še Filip Klevže ter Luka in Matic Grivec. Vsi so iz rok člana uredniškega odbora glasila Ribič Petra Weibla poleg prehodnega pokala prejeli še spominske pokale.

In še tretja konkurenca: v kombinaciji treh tekem si je naziv najboljši mladi ribič v ZRD Maribor priboril Rene Klemen iz RD Radlje pred sotekmovalcem Aljažem

Toplerjem ter Mariborčanom Vitjem Kosijem – Odlakom. V treh tekmovanjih je tekmovalo le 13 mladih posameznikov in posameznic. Pokale je podelil predsednik ZRD Bojan Javornik.

Organizator je za vse mlade udeležence pripravil praktična darila in spominske majice, posamična razglasitev pa je potekala na koncu. Najboljši trije posamezniki so poleg praktičnih nagrad prejeli tudi lepe pokale. Z največjo količino ulovljenih rib dneva je zmagal Filip Klevže (11.310 g), drugo in tretje mesto je pripadlo madžarskima tekmovalcema Oliverju Nagyju (6.510 g) ter Rolandu Vidu (6140 g).

Za konec velja zahvala ZRD in RD Maribor ter sodelavcem dogodka, ki so omogočili njegovo izvedbo, vsem mentorjem in mladim tekmovalcem, ki so si vzeli čas in prišli na omenjeno srečanje, da so spoznali nove prijatelje, pridobili tekmovalne izkušnje – vsaj tisti najmlajši, ki sicer nimajo takih možnosti.

Naša želja je, da bi se takšnih druženj in tekmovanj udeležilo še več mladih, da bi se v družinah še bolj posvetili delu z najmlajšimi, ki si želijo takih druženj. Vsem udeležencem je predsednik Bojan Javornik zaželel srečno vrnitev domov, uspešno delo v novem šolskem letu ter nasvidenje na prihodnjem, 29. Srečanju.

Drago Ornik

Foto: Marijan Gaber

WWW.KOSTEVC.SI

TRGOVINA KOSTEVC | WWW.KOSTEVC.SI

TRG ZBORA ODPOSLANCEV 20, 1330 KOČEVJE

DELOVNI ČAS: PON – PET 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, SOB 09:00 - 12:00

NOVA SPLETNA TRGOVINA !!!

G 031 611 479 | E TRGOVINA@KOSTEVC.SI

NOVA KNJIGA: VPLIVI OKOLJA NA ŽIVLJENJE SLADKOVODNIH RIB V SLOVENIJI

Pod okriljem Ribiške zveze Slovenije je izšla nova knjiga *Vplivi okolja na življenje sladkovodnih rib v Sloveniji* avtorja Milana Štrausa.

Knjiga je izšla ob 140-letnici organiziranega sladkovodnega ribištva na Slovenskem pa tudi kot opomin vsem ribičem in drugim zainteresiranim, kakšno je stanje slovenskih površinskih voda; nakazani so tudi nekateri ukrepi za njihovo izboljšanje. Knjigo bogati 60 barvnih fotografij slabih in dobrih praks posegov v vodotoke.

Avtor najprej opiše vplive vplivov ribištva na vodne organizme, predvsem ribe. Nadaljuje z vplivi kakovosti vode in vplivi gradbenih posegov. Veliko pozornost namenja vplivom v času izvajanja gradbenih del in dolgoročnim posledicam gradbenih posegov. Hkrati nakaže tudi na mogoče omilitvene ukrepe.

V posebnem poglavju opiše vplive obratovanja visokih pregrad, energetskih, vodarskih in drugih objektov, nato pa nadaljuje o vplivih poplavnih voda, sušnih pretokov in podnebnih sprememb. Ukvarja se tudi z vplivi bolezni sladkovodnih rib, vnosom tujerodnih vrst rib in ribjimi plenilci.

Dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS, je v uvodniku med drugim zapisal: »Avtorjevo delo prihaja v pravem času, in sicer ob praznovanju 140-letnice organiziranega ribištva na

Naslovnica knjige *Vplivi okolja na življenje sladkovodnih rib v Sloveniji* avtorja Milana Štrausa

O avtorju

Milan Štraus se je rodil leta 1950 v Celju. Po končani pomorski šoli je šest let deloval kot pomorski častnik na Atlantskem in Tihem oceanu, nato je bil dve leti vojak na Jadranu. Po odsluženju vojaščini se je vrnil v Celje in se kot načrtovalec razvoja poslovnih sistemov zaposlil v železarstvu. Iz ljubezni do narave in vode je postal športni ribič ter se zaposlil v vodarstvu.

Več kot 45 let je bil aktiven soustvarjalec razvoja ribištva v porečju Savinje, predvsem na Voglajni s pritoki. Njej je ostal zvest vse do letošnjega leta, ko je zaradi bolezni moral zaključiti kariero športnega ribiča.

Več desetletij je opravljal naloge tajnika in predsednika Komisije za pravne ter občje zadeve pri matični RD Voglajna, nekaj mandatov pa tudi kot podpredsednik ZRD Celje ter kot član in predsednik Pospesovalne komisije pri RZS.

Skozi ribištvo in vodarstvo se je celovito seznanil s pristočno problematiko upravljanja slovenskih celinskih voda. Glede njihovega reševanja je objavil več kot 300 prispevkov v stanovskem glasilu *Ribič* in drugih medijih, nekaj pa v samostojnih publikacijah.

Zadnje večje delo je *Vplivi okolja na življenje sladkovodnih rib v Sloveniji*. Milan Štraus pripravlja biografski leksikon Graditelji slovenskega riboslovja, ribogojstva in ribištva ter publikacijo *Ježera Slovenije*.

Za RD, ribogojstva in sodišča je pripravil 192 strokovnih mnenj, ocen škode na ribah in ribolovnih ter varstvenih vodah, sodeloval je pri petnajstih ihtioloških in hidroloških raziskavah na Savinji, Dravi in Savi.

Slovenskem in nakazuje, da smo bili ribiči v vsem tem čustljivem obdobju kos izzivom, zato lahko tudi z optimizmom gledamo naprej.«

»Vsebina je širša, kot bi lahko sklepali po naslovu; avtor pojmuje okolje veliko širše, kot ga pojmuje sicer. Posebna dragocenost publikacije je obširen slikovni dodatek s pretresljivimi fotografijami v kanale spremenjenih potočkov, raztrganih ustnic večkrat ujetega, izmučenega in vodi vrjnjenega krapa; fotografije, nad katerimi se lahko zamislimo, kaj počenjamo z vodami in ribami. Avtorju je treba čestitati za znanje in odnos do slovenskih voda ter njihovo usodo, Ribiški zvezi Slovenije pa za izdajo publikacije,« je v recenziji zapisal **dr. Voljč**.

Izdajo knjige smo uskladili v uredništvu glasila *Ribič*. Uvodnik je napisal dr. Miroslav Žaberl, strokovni recenziji sta prispevala dr. Božidar Voljč in dr. Daša Zabric. Za oblikovno stran je poskrbel Boris Jurca, besedilo je lektorirala Marjetka Šivic.

Uredništvo

NA RIBIŠKEM TEKMOVANJU ZMAGAL BRANKO LOVRAK

V okviru Društva upokojencev Lendava deluje sekcija za ribolov. Pred tedni so organizirali ribiško tekmovanje njihovih članov - ribičev. Srečanje je potekalo ob ribniku pri stadionu za speedway v Petišovcih.

Tekmovanja se je udeležilo 26 ribičev. Ves čas ribolova so skrbeli, da ribiči niso bili žejni, lačni in zaspani. Po nekaj urah tekmovanja se je začelo tehtanje ulovljenih rib, ki so jih ribiči potem spustili v vodo, saj je lov potekal po načelu ujemi in spusti. Ob koncu tekmovanja so razglasili, kdo je bil pri ribolovu najuspešnejši.

Prvo mesto je zasedel Branko Lovrak, ki je ulovil 4.815 g rib, drugo mesto je zasedel Franc Gyurkač s 4.500 g ulovljenih rib, tretji je bil Štefan Horvat s 4.300 g. Posebno priznanje za sodelovanje so podelili članici društva Dragici Vodušek.

Ob tem nam je najboljši in najspretnější ribič Branko Lovrak povedal: »Že kot otrok sem rad lovil ribe. Sicer v mojem rojstnem kraju ni delovala nobena ribiška družina, tako da sem skupaj z drugimi otroci lovil ribe le v bližnjem potoku nedaleč od rojstne hiše. Po šolanju sem se zaposlil v Zagrebu in tam sem kot mladinec naredil tudi ribiški izpit. Po vrnitvi v Lendavo sem se leta 1972 včlanil v RD Lendava. Član te RD sem torej že 49 let. Kar se pa tiče ribolova, kljub tekmovalni licenci, se nerad udeležujem večjih tekmovanj. Najraje lovim ribe v rokavih Mure, in to na klasičen način brez pomoči sodobne ribiške opreme.«

Pred nedavnim se je Branko spet podal na ribolov. Ustavil se

V revirju Belovič je Branko Lovrak ujel lepega luskinarja, težkega kar 17 kg.

je v revirju Belovič pri Petišovcih, ki je v ribiškem okolišju RD Lendava. Prav tam se mu je nasmehnila ribiška sreča, saj je ujel kar 17 kg težkega krapa luskinarja.

Jože Žerdin

OB SKROMNI UDELEŽBI PREPRIČLJIVA ZMAGA BOJANA HORVATA

Devet ribičev je ujelo dobrih 88 kg rib, ki so jih po tehtanju vrnili v vodo. Konec avgusta so člani radgonske podružnice RD Gornja Radgona na svojem ribniku v Podgradu pripravili že 26. tradicionalni ribiški Pepijev memorial 2021 v spomin na tri svoje dolgoletne člane – Pepije: Jožeta Sabotina, Jožeta Kurnika in Jožeta Tislja.

Za prehodni pokal in lepe medalje se je potegovalo devet ribičev (lani 31). V preteklosti je bilo tekmovanje po kategorijah, tokrat pa je bilo le devet udeležencev in so tekmovali v eni kategoriji. Žal je bilo tokrat v okolici veliko podobnih tekmovanj in drugih prireditev in je bila udeležba zelo skromna.

Kljub temu je bilo srečanje - tekmovanje in pozneje druženje prijetno in veselo. V prijetnem druženju ob vodi je osem ribičev ujelo solidnih 88,4 kilograma rib, ki so jih po tehtanju spustili nazaj v vodo. Slavil je Bojan Novak, ki je od 88,4 kilograma ujetih rib sam ujel dobro četrtino (23.675 g) rib.

Končni vrstni red: 1. Bojan Horvat (Gornja Radgona) 23.675 gramov; 2. Mirko Jančar (Črešnjevci) 17.270 g; 3. Andrej Novak (Zbigovci) 16.945 g; 4. Branko Kocbek 9.745 g; 5. Ivan Kolmanič (oba Gornja Radgona) 8.985 g; 6. Janez Poll (Vadarci) 7.686 g itn.

Pokal in medalje je podelil vodja radgonske podružnice RD Radgona, Branko Frumen. Posebno nagrado za zadnje mesto, brez ulovljene ribe, je prejel Rudi Petek.

Oste Bakal

Slavil je Bojan Novak, ki je od 88,4 kilograma ujetih rib sam ujel dobro četrtino (23.675 g) rib.

RIBIŠKO TEKMOVANJE ZA POKAL OBČINE TIŠINA

Občina Tišina praznuje svoj občinski praznik. Ob praznovanju je konec avgusta ribiška podružnica Tišina, ki deluje v okviru RD Radgona, v tekmovalnem ribniku v Gradišču pri Tišini pripravila veliko ribiško tekmovanje za prehodni pokal Občine Tišina.

Tekmovanja se je udeležilo 26 ribičev, med njimi tudi ribička Marjeta Lorber iz Rožičkega Vrha pri Svetem Juriju ob Ščavnici in najmlajši tekmovalac, 12-letni Neo Palatin iz Pečarovcev.

Za pokal Občine Tišina so se na ribiškem tekmovanju potegovali ribiči z desnega in levega brega Mure; ta reka tako ljudi ne ločuje, temveč jih združuje. Ribiči se zelo radi vračajo v miren in idiličen kraj.

Tekmovanje se je začelo v zgodnjih jutranjih urah in končalo točno ob 12. uri, ko so pri ribiškem domu ribičev v Gradišču razglasili najboljše tekmovalce in podelili praktične nagrade. Kot so poudarili organizatorji, je ribiško tekmovanje potekalo v drugačnih razmerah kot pred leti, a so dogodek z veliko dobre volje vseeno uspešno speljali. Za ribiče je ribolov nekaj najlepšega, poleg ribolova pa veliko skrbi namenjajo za ribji zarod, varovanje voda in naravo.

Letošnje tekmovanje za pokal Občine Tišina je bilo zelo pestro, saj so ribe dobro prijemale. V komisiji za tehtanje rib so bili Anton Paldauf, Zdravko Flegar in Roman Činč, ki so imeli z natančnim tehtanjem rib veliko dela. Skupaj se je ribiškega tekmovanja udeležilo 26 ribičev, ki so ulovili kar 208 kg rib. Na koncu je postal zmagovalac **Alojz Novak** s skupno težo 28.750 g rib in je tudi prejel prehodni pokal Občine Tišina. Ob zmagi mu je pokal predal lanski zmagovalac Bojan Lorber. Pri podelitvi pokala je bil navzoč predsednik ribiške podružnice Tišina Vinko Šarotar, ki je tudi bdel nad ribiškim dogodkom. Drugo mesto je zasedel Marjan Ozvetič, ki je ulovil 22.250 g rib, tretjega mesta je je veselil Franc Lukač, ki je prelisil 16.600 g rib.

Prehodni pokal je osvojil Alojz Novak, ki je skupaj ulovil dobrih 28 kg rib.

Zmagovalac, ki je v ribiških »vodah« že dolgih 48 let, nam je povedal, da je bil ob prejemu prestižne nagrade izjemno presenečen in vesel. Tak uspeh pa se ne zgodi čez noč, saj ima veliko vlogo predvsem ribiško znanje, ki ga ribič nabira dolga leta. Potrebno je tudi veliko ribiškega truda, volje in seveda veselja do ribolova.

Za ribiče iz ribiške podružnice Tišina je bilo to zadnje tekmovanje ribičev v letu 2021. Z minulo ribiško sezono so še kar zadovoljni, saj so uspeli organizirati številna tekmovanja in srečanja.

Jože Žerdin

RADGONSKI LOVCI IN RIBIČI SO SE DRUŽILI IN TEKMOVALI

Kako obojestransko je koristno, ko so se radgonski lovci in ribiči že pred dobrima dvema desetletjema odločili, da bodo redno organizirali srečanja, druženja in tekmovanja, je potrdilo tudi 22. tradicionalno Srečanje radgonskih lovcev in ribičev, ki je tokrat potekalo na »lovskem terenu« ob lepem lovskem domu LD Gornja Radgona v Hercegovščaku.

V skladu z veljavnimi „koronskimi“ navodili so se spet zbrali mnogi prijatelji, ki jim je enoten cilj varovanje narave v vodi in na zemlji, ter njihovi družinski člani, privrženci in drugi občani. Veselo druženje z različnimi tekmovanji in drugimi aktivnostmi, izmenjavo izkušenj ter ob kulinarčnih dobrotah in odlični kapljici je potekalo ves dan in še dolgo v prijetno ter toplo poletno noč. Po nekaj deževnih dneh je bilo na dan srečanja sončno in toplo, kar je dodatno popestrilo druženje

Druženje lovcev in ribičev v Hercegovščaku pri Gornji Radgoni: pomembnejše kot dosežki je druženje prijateljev.

in tudi tekmovanje tako vodstev kot članstva v obeh radgonskih množičnih društvih ter njihovih zakonskih tovarišev. Med udeleženci so bili tudi takšni, ki so člani obeh družin.

A to ni nikogar motilo, saj so oboji ljubitelji in varuhi narave, kar s ponosom poudarjajo, ob tem pa so vedno pripravljene sodelovati v raznih akcijah in tudi v druženju. Vsekakor je to koristno druženje in srečanje, ki se nenehno samo poglablja in širi. Ob druženju so spet potekala tudi zanimiva tekmovanja. Ker so bili tokrat organizatorji lovci, je bilo v ospredju tekmovanje v streljanju z lovskim in MK-orožjem (ko organizirajo ribiči, je v ospredju ribolov) ter še nekaj zanimivih iger. Na svojem terenu so nekako po pričakovanju prepričljivo zmagali lovci, ki so se izkazali tudi kot odlični gostitelji, saj so ponovno postregli z odličnimi kulinarnimi dobrotami.

Po tekmovanju so skoraj vsem udeležencem podelili kakšna darilca, prehodni pokal pa je pripadel lovcem – Lisjakom, ki so ga tokrat prejeli v trajno last. Sicer pa v skupni razvrstitvi v zmagah še vedno vodijo ribiči – Krapi.

V skupni razvrstitvi so prepričljivo vodili Lisjaki, lovci so bili uspešnejši tudi posamično. Slavil je lovec Anton Horvat, drugi je bil ribič Boris Sovec, tretji pa lovec Janez Kralj. Ob tem so vsi poudarjali, da je bolj kot zmaga, priznanje in pokal pomembno druženje ljudi, ki jih, kot sta menila predsednika obeh družin, Milan Kolarič in Branko Frumen (ter idejni oče teh srečanj, Vlado Drvarič), povezuje predvsem varovanje narave in okolja.

Oste Bakal

RIBIŠKI CAR RD MURSKA SOBOTA 2021

LETOS JE SKUPNI ZMAGOVALEC IN RIBIŠKI CAR KAREL FRČKO

RD Murska Sobota je v soboto, 21. avgusta, ob gramoznici v Krogu pri Murski Soboti organizirala ribiško tekmovanje za naziv ribiškega carja za leto 2021. Ribiškega tekmovanja se je udeležilo 20 ribičev soboške ribiške družine. Tekmovanje je potekalo od 17.00 do 21.30, ko so slovesno razglasili rezultate.

Tokratno tekmovanje za naziv ribiškega carja je potekalo v skladu z veljavnimi ukrepi NIJZ. Sicer pa so vsi ribiči na tekmovanju morali upoštevati določena pravila, in sicer ribolov z eno palico in obvezno opremo, kot sta kraparska blazina in podmetalka. Prepovedana je bila uporaba ribe oziroma dela ribe za vabo. Pri ribolovu ni bila dovoljena uporaba čolna, udeleženci pa so lovili po načelu ujemi in spusti ter ribe spustili v njihovo vodno kraljestvo.

Na tekmovanju je štela samo najtežje ulovljena riba za prestižni naslov ribiškega carja 2021. Novega ribiškega carja so okronali ob koncu ribolovnega dne, ko se je dan že prevesil v večer. Novemu ribiškem carju so na glavo nadeli krono, v roke potisnili žezlo, okrog vratu pa obesili medaljo. Pri kronanju je sodeloval predsednik RD Murska Sobota Aleš Horvat, ki je zmagovalcu in preostalom ribičem čestital za borbena sodelovanja.

Ribiški car je postal član RD Murska Sobota Karel Frčko, ki je laskavi naziv dosegel z ulovom ploščiča s težo 1,7 kg. Prestižni naziv pa ne prinaša le pravic, temveč tudi odgovornost, saj bo novi ribiški car vse leto bdel in skrbel za ulov rib ter red in disciplino med ribiči, ki zahajajo k ribniku Krog.

Jože Žerdin

Karel Frčko (na levi) je ribiški car leta 2021. Z njim se je fotografiral predsednik RD Murska Sobota, Aleš Horvat.

MLADENIČ UJEL TROFEJNEGA SOMA

V Kančevcih na Goričkem, v Občini Moravske Toplice, živi 18-letni Domen Bočkor, ki svoj prosti čas namenja ribolovu. Velikokrat se z ribiško palico in vabami poda na ribolov v prekmurske in prleške ribolovne vode. Doslej je sicer ujel kar nekaj velikih rib, a v petek, 6. avgusta, se je v njegov spomin in srce zapisala prav posebna ribiška sreča.

Nič hudega sluteč se je s prijatelji odpravil na ribolov. Kupil je ribiško dovolilnico, saj trenutno ni član nobene od ribiških družin, ampak ljubiteljski ribič. Tako se je z ribiško opremo in vabo odpravil k obrežju gramoznice 087 v Gradišče pri Tišini, s katero upravlja Ribiška podružnica Tišina (RD Radgona).

Ura je bila okrog ene popoldne, ko se je že malce naveličal

Domen Bočkor (na levi) iz Kančevcev je ujel soma, ki je tehtal 84 kilogramov, v dolžino pa je meril 225 cm.

ribolova. Kar naenkrat je zaznal, da se pri vabi nekaj dogaja, ko je pošteno potegnilo. Kmalu je ugotovil, da se bo začela prava »borba«, zato je na pomoč poklical prijatelje Miho Kardoša, Igorja Bacona in Reneja Nagya.

Mladi ribič Domen Bočkor je bil srečen in vesel, da so mu na pomoč priskočili prijatelji, kajti preden so soma ujeli in ga potegnili iz vode, so se morali pošteno potruditi. Ob ulovu je bilo veselje nepopisno! Ko so orjaško ribo potegnili na kopno, so jo stehali in izmerili njeno dolžino. Tehtnica je pokazala 84 kg, v dolžino pa so somu namerili 225 cm.

Mladi ribič Domen je pozneje povedal, da je bil to ulov enega večjih somov v Sloveniji, kajti doslej je med ulovljenimi eden tehtal 102 kg. Njegov kapitalec se menda lahko meri z desetimi najtežjimi ulovljenimi ribami v ribolovnih vodah v Sloveniji.

Ulovljeni som v ribniku v Gradišču mu je dal novega zagona in veselja do ribolova. V svoji ribiški karieri si je že pridobil veliko ribiškega znanja, vabe si pripravi doma ali pa jih kupi v veliki trgovini v Murski Soboti. Veseli so tudi upravljavci ribnika Gradišče, saj ulov potrjuje, da v njem živijo pravi orjaki. Domnov som bo morda spodbudil še katerega ribiča, da bo obiskal ribnik in ob njem preizkusil svoje ribiško znanje.

Jože Žerdin

V SPOMIN

Srečo Žibert (1958–2021)

Sredi letošnjega maja je nas, ribiče RD Bistrica Domžale, Pododbor Kamnik, presenetila žalostna vest, da nas je za vedno zapustil naš dolgoletni član Srečo Žibert. V ribiške vrste je vstopil že leta 1985, leto za tem pa je opravil ribiški izpit. S svojo delavnostjo, zagnanostjo in toplim človeškim značajem je vedno navduševal ribiče. Njegova velika ljubezen je bila naša Kamniška Bistrica, kjer je z umetno muho ukanil marsikatero postrv ali

lipana. Bil je tudi mentor mladim ribičem, vezalec umetnih muh ter zadnja leta gospodar na ribniku Križ, ki mu je bil neke vrste drugi dom. Kako rad je skrbel in urejal okolico ribnika ter brunarico, skrbel za ribji življ in ptice, ki so tam našle zatočišče! Tudi ribiči smo se po njegovi zaslugi na ribniku vedno počutili dobrodošle, saj nas je vedno znova pričakal z nasmehom in prijazno besedo. Bil je pobudnik in organizator številnih ribiških in družabnih dogodkov, ki so se dogajali ob ribniku. Srečanja ob začetku in koncu sezone, tekmovanja pododborov, delovne akcije in nenazadnje čisto vsakdanja srečanja ob brunarici ne bodo več enaka brez njegove družbe, dobre volje, srčne dobrote in optimizma. Dragi Srečo, ob tem slovesu dovoli, da se ti ribiči RD Bistrica Domžale najlepše zahvalimo za vse tvoje delo in zasluge, predvsem pa za tvoje nesebično prijateljstvo. Počivaj v miru!

RD Bistrica Domžale

Anton Slanc (1942–2021)

V mirni septembrski soboti se je od metliških ribičev za vedno poslovil Anton Slanc, dolgoletni član in dober poznavalec ribiških razmer na reki Lahinji. S spoštovanjem se spominjamo njegovega življenja in dela. V RD Metlika se je včlanil leta 1980. Vse odtlej je bil delaven in prizadeven član. Član upravnega odbora je bil eno mandatno obdobje, pomagal je pri izvedbi tabora mladih ribičev, tekmoval je na družinskih srečanjih, bil je prisoten na mnogih delovnih akcijah. Leta 2017 je prejel jubilejno listino za 30 let članstva, bil je naš član do leta 2019, torej polnih 39 let, takrat pa mu je zdravje popustilo in je prenehal ribariti. Še nedolgo nazaj je bil poln energije in optimizma, ki mu ju kljub njegovemu zdravstvenemu stanju ni nikoli zmanjkalo. Vendar mu je bolezen pretrgala nit življenja. Zelo rad je ribaril v reki Lahinji, ki teče v neposredni bližini njegovega doma, kjer je imel tudi svoj lep ribiški čoln. Radi smo prislusnili njegovim dogodivščinam, ki jih je doživel, in v njegovi družbi je bilo vedno veselo in živahno. Anton - Tone je bil pošten prijatelj in takšnega bomo ohranili v lepem spominu.

RD Metlika

MUHARJENJE POSTRVI IN LIPANOV

Ko sem kot šest ali sedem let star fant začel ribariti, je bilo to s plovcem, s črvom za vabo. In od takrat tega še nisem povsem prerasel. Plovčkanje je še vedno vrsta ribolova, ki mi je najbližje. In ker tako največkrat lovim, sta tudi sinova prevzela to navado. Redno beličarimo na vodah naše ribiške družine, vsake toliko pa si zaželimo nekaj drugačnega.

Tako sem po telefonu govoril s kolegom iz ribiške družine, ki me je vprašal, zakaj ne odpeljem fanta muharit. Ko sem mu odgovoril, da ne jaz ne fanta nismo še nikoli muharili, niti držali v rokah muharske palice, je preprosto odgovoril: »Pa nočeš niti poskusiti?« Seveda sem želel poskusiti in fanta tudi. Ko se ponudi takšna priložnost, je ne izpustiš zlahka – Jure je namreč poskrbel za vse, mi smo morali samo zjutraj zgodaj priti do vode. Tokrat je bila to Krka.

Suhi trening muharjenja v živo tarčo (urednika Jureta). Metanje v vodo smo si morali šele zaslužiti!

Ko sva z Juretom po telefonu naredila načrt, me je kmalu zadelo – Krka je dolenjska reka, to pa ni več v naši regiji (proti koncu aprila je bilo še kako pomembno, kje je meja tvoje regije), a me je pomiril; rekel je, da bo lovil v zgornjem toku, malce naprej od Ivančne Gorice, ki spada še v Osrednjeslovensko regijo.

Končno v muharskem revirju

Zgodaj zjutraj smo prispeli do našega cilja in se takoj odpravili na most, da bi opazovali ribe. Zunaj je bilo še sveže in predvsem Tima je kar pošteno treslo. Predlagal sem mu malo teka in telovadbe – poskoki ju pogosto ogrejejo, ko je med ribolovom mrzlo. No, kmalu za tem pa jima je postajalo vse topleje – začeli smo s prvimi muharskimi meti. Jure nam je vse razložil in pokazal, mi pa smo poskušali in metali – na travniku in brez muhe. Ko je fantoma padla pozornost in gibov nista več izvajala pravilno, se je Jure postavil med njiju in jima dal nalogo, naj ga poskusita zadeti s koncem vrvice. V živo tarčo sta metala z mnogo večjo natančnostjo.

Kjer se je Jure nato lotil muharjenja, je bilo veliko rib,

šarenke so merile tudi več kot 50 centimetrov. Muhe, ki jih je uporabil, so bile očitno učinkovite, saj so postrvi lepo prijemale. Spomnim se, da je Tim enkrat navdušeno dejal: »Tole je zabavnejše od vijačenja!« Priznam, da je bilo kar težko gledati ribiča muharja in ne prijeti za palico. Dejanske mete v vodo (z muho na koncu vrvice) smo si morali namreč še zaslužiti.

Čez čas smo se odpravili po toku navzgor in spremljali

Muharski met nam je šel vedno bolje ...

vodo, če v njej plava kakšna riba, ki bi jo Jure poskušal ujeti. Na zelo poraščenem terenu ni bilo sreče, tako da smo se zadnjih 45 minut vrnili na naše izhodišče, kjer se je Jure že zjutraj precej nalovil.

Fanta sta šla vmes malce po svoje in v vodi med mnogimi šarenkami zagledala potočno postrv. Izkazalo se je, da sta odlična opazovalca, ki komaj čakata, da tudi sama primeta za svoji muharici. Po slabih petih urah smo končali z obiskom Krke, izredno navdušeni nad našo prvo muharsko izkušnjo, nad lačnimi šarenkami, čudovito reko. Prvo muharjenje, pa naj bo resda le opazovanje, nam je vsem ostalo v izrednem spominu.

Muharjenje lipanov

Kmalu po našem prvem muharjenju sva se z Juretom dogovorila za nadaljevanje naše zgodbe (po možnosti čim prej, da mi ne pozabimo vsega, kar smo se naučili) in Juretov predlog je bil lov lipana na Ljubljani. Pa še počakati je bilo treba zgolj slabe tri tedne, da se sredi maja odpre lipan. A nato se je začelo majsko deževje. Ko je prenehalo deževati in so se vode umirile, so se začele

poletne počitnice in tako smo naše muharjenje predstavljali nekam v prihodnost. Dokler nisem nekega avgustovskega ponedeljka vprašal Jureta, kdaj bi lahko šli loviti, pa je odgovoril z vprašanjem: »Imate v sredo čas?« Za muharjenje smo si ga vzeli.

V sredo smo se odpeljali v smeri Vrhnik in ribolov začeli nedaleč od izvirov Ljubljaniče pri Retovju. Precej neverjeten je bil pogled na plitko, bistro Ljubljaničo, ki teče po brzicah, v kateri plavajo lipani. Povsem nekaj drugega od Ljubljaniče, v kateri navadno lovimo in na katero smo navajeni. Prvi, ki je vrgel, je bil Jure. Zanimivo je bilo opazovati njega in Tima, ki je stal zraven in vsake toliko vprašal: »A sem že jaz na vrsti za poskusit? Lahko še jaz malo dobim palico ...« Jure pa se ni dal – zagledal se je v večjega lipana in vztrajal, da ga bo dobil ven, preden bi mladina dobila priložnost. Prav na smeh mi je šlo, saj sem bil precej podoben tudi sam (verjetno večina ribičev težko da palico iz roke, ko si obeta lep ulov). Vseeno smo kmalu tudi mi poskusili, a za nas ni bilo uspeha (Jure je ujel nekaj manjših lipanov). Čez čas smo se premaknili malo naprej, še bližje izviru. Od nas je tam lovil le Filip, ki je imel tudi prvi prijem – po drugem metu je zategnil, se ozrl okoli in rekel: »Imel sem jo!« »Očitno je nimaš

da je podmetalka ostala v avtu. Tima sem poslal ponjo in kar dolgo je potreboval, da jo je prinesel. A prinesel je mojo, ne Juretovo, ki smo jo uporabljali prej. »Ne najdem je,« je rekel. »Ves avto sem pregledal.« »Na Retovju smo jo pozabili,« je slabe volje ugotovil Jure. »Tam, kjer so se potem tisti fantje prišli kopat. Zdaj je verjetno ni več.« Hitro smo se odločili, da fanta pustim z Juretom, sam pa sem se usedel v avto in odpeljal na naše izhodišče. In fantje so bili še tam. Ko sem jih vprašal, če so videli kje našo podmetalko, so hitro povedali, da ja, potem pa je eden od njih priznal, da se skriva pod njegovo brisačo. Vsa čast fantom za iskrenost. In tako sem se lahko zmagoslavno vrnil k trojici.

Ni trajalo dolgo, ko sem imel na trnku lipana in potem še enega in še enega. »Bravo, Blaž, ne zgodi se pogosto, da v enem tednu ujameš svojega prvega linja in potem še lipana,« me je pohvalil Jure. Res, nekaj dni pred tem sem ujel svojega prvega linja in že v avtu smo se šalili, da ribe lovimo po abecedi in je sedaj na vrsti črka L. Kmalu je bil uspešen tudi Filip. Vmes je med lipane zaplavala tudi kakšna postrv, ki pa je naše vabe niso zanimale. Tudi lipani niso bili preveč navdušeni nad našo ponudbo. Vseeno je Filipu uspelo premamiti dotlej največjega lipana, kar smo

Tim in Filip sta bila zelo vesela šarenke.

Največji lipan, ki smo ga ujeli (Filipov »nesojeni« je bil po našem mnenju še večji).

več, mar ne? Vrzi hitro še enkrat,« sem mu rekel. In je. Več kot le enkrat, a prijema ni bilo. Priložnost, da bi kot prvi v naši družini ujel lipana, je splavala po vodi. Dobesedno. Nekaj metrov od obale sem v vodi opazil nekaj belega (pozneje se je izkazalo, da je bila silikonska vaba) in predlagal sem Timu, naj si sleče hlače in sezuje čevlje ter nogavice in jo gre iskat. Na vse to je le vprašal: »A ti to resno?« Ko sem potrdil, res ni trajalo dolgo, da je vabo s precej zarjavelim in otopelim trnkem držal v rokah. Če tam že nismo ujeli nobene ribe, smo vsaj poskrbeli za malo čistejšo vodo.

Odločili smo se, da bomo poskusili še na drugem izviru Ljubljaniče pri Vrhniku, in sicer v Močilniku. Tam je bila voda precej globlja, a še vedno bistra in, kot smo kmalu ugotovili, polna lipanov. V bistvu je bilo kar presenetljivo, koliko jih je bilo in kako mirno so nas sprejeli. Jure nam je prej razlagal, da lipani niso preveč plašne ribe, a vseeno je bilo precej nenavadno, da niso zbežali ob našem hrupu. Kljub številčnosti pa ribolov ni bil preprost. Nikakor nismo mogli vzbuditi zanimanja za naše muhe, čez čas pa je le uspelo Juretu. Ko smo se ozrli okoli, smo ugotovili,

jih ujeli. Videl sem, kako je zategnil, v vodi se je srebrno zasvetilo, čez nekaj sekund pa je bilo vsega konec. Riba je odplavala po svoje, Filip pa je ostal razočaran na bregu. Še meni je precej močno utripalo srce, kajti riba je bila precej večja od tistih, ki smo jih ujeli do tedaj. »Tole je pa bil podplat, a ne Filip,« sem dejal, on pa je le žalostno prikimal.

Kmalu smo se odpravili do našega naslednjega lovnega mesta, in sicer pod vrhniški most, ki je Cankarja navdahnjal za enajsto šolo. Uspeha ni bilo, tako da smo se proti večeru vrnili na Retovje in tam dočakali večerni skok. Tam smo ujeli nekaj lipanov in tudi eno postrv. Ribe so fantoma dale kar nekaj dela – zaradi toka je bil boj precej dolg in Tim je na koncu potožil, da ga bolijo roke – pa naj še kdo reče, da je ribolov preprosta reč.

S koncem večernega skoka je bilo konec tudi naše muharske pustolovščine. Ne le, da smo utrdili svoje znanje in morda malo izboljšali tehniko, prvič smo ujeli lipane in spoznali, da Ljubljaniča v zgornjem toku ponuja precej drugačno izkušnjo, kot smo je navajeni.

Blaž Dominik

KO SE ZATAKNE

Ali je res vredno trmasto iskati »pravo« muho oziroma menjati posnetke iz naše škatlice enega za drugim, ko zadeva očitno ne deluje? Muharjevo vprašanje za milijon dolarjev. Pri muharjenju »na slepo« se nekateri še lahko slepijo, češ da v vodi ni rib. Ko pa imamo povsod okoli nas, sicer plašne, a vidno dejavne ribe, je popolnoma jasno, na čigavi strani je krivda. Verjetno ga ni med nami, ki se mu to še ni zgodilo. »Preizkušeni« posnetki ne prinašajo uspeha, ribe jih ignorirajo, obenem pa veselo nadaljujejo s prehranjevanjem. Mesto na telovniku ali škatlica, kamor spravljamo pravkar uporabljene in mokre muhe, ki niso prinesle uspeha, se polni in kmalu bomo ostali brez idej, kako in kaj. Vse to so znaki, da je treba nekaj korenito spremeniti.

Največkrat se omenjeno pojavi prav v poletnih mesecih, ob nizkih vodostajih in v času viška sezone, ko je pritisk domačih in tujih ribičev na naše reke največji. Večina med nami tudi ne more prosto izbirati trenutkov, ki jih lahko namenimo muharjenju; tudi zato ne pride za vodo takrat, ko je najbolje, pač pa takrat, ko lahko. Pogoji so težki že v samem začetku in če se nismo pripravljene vsaj malo prilagoditi, nam nikakor ne kaže najbolje.

Večina, predvsem mlajših muharjev, se poizkuša situaciji prilagoditi najprej z izbiro oziroma menjavo muh, obenem pa ne upošteva, da so v večini primerov vse narejene na isti način in za enak način muharjenja. Na primer vse »ličinke« ali vse suhe muhe, ki jih imamo s seboj, so si velikokrat preveč podobne in prave spremembe ribam niti ne moremo ponuditi. Veliko bolje je spremeniti način, kot pa brezglavo menjati muhe in upati na spremembo.

Naslednja univerzalna prilagoditev, ki je tako zelo zakoreninjena med muharji, da jo že zelo težko razumem, je uporaba manjših ali tudi izredno majhnih muh ob prepričanju, da je to edini način za ulov zahtevnih rib. Vsekakor je to ena od možnih rešitev, nikakor pa ne vedno, kar nam ribe v večini primerov tudi hitro pokažejo.

Na koncu gre za precej več dejavnikov, kot je le izbira muhe. Morda smo zgrešili pri »branju vode«, izbiri opreme, ali pa so morda naši meti tisti, ki že v začetku opozorijo ribe na »nesodelovanje«. Morda se preveč izpostavljamo in ne gibljemo dovolj previdno in tako naprej.

Glede prvega in **izbire mest**, kjer bomo lovili, je najbolje izbrati mesta, kjer ribe vidimo. Vendar je slaba stran omenjenih mest, da jih vidijo tudi vsi drugi ribiči. Posledično so taka mesta po navadi tudi precej zahtevnejša za ribolov. Poleti si na primer večina muharjev izbere v prvi vrsti brzice. Vsi vemo, zakaj in po navadi je to tudi dobra izbira, le da lahko postanejo prav taka mesta kmalu najtežja, kadar to naredijo praktično vsi. Morda je bolje poizkusiti ravno tam, kjer ne vidimo nikogar. Seveda to pomeni tudi prilagoditev v pristopu do mest in drugačno izbiro muh, ki pa velikokrat niti ni tako pomembna, saj lahko naletimo na veliko bolj sproščene in lažje ulovljive ribe. Za ceno malo daljšega sprehoda, morda malo plezanja ali pa samo izbire mesta, kjer največkrat ne vidimo nikogar, lahko velikokrat spremenimo slabši dan v veliko uspešnejšega. Tisti, ki že običajno med muharjenjem prehodijo veliko, verjetno dobro vedo, o čem govorim. Dobro ali vsaj boljše poznavanje revirja je vsekakor prednost, ki jo lahko praktično vedno uporabimo v svojo korist.

Naslednja možnost, kjer lahko kaj spremenimo, je **izbira opreme**, kjer v prvi vrsti mislim na dolžino in debelino predvrvice. Daljše in tanjše predvrvice lahko hitro naredijo razliko med uspehom in neuspehom, zato jih lahko v takšnih trenutkih uporabimo že na samem začetku. Če nam ribolov z njimi predstavlja težavo in nenehne izzive, je dobro, da se čim prej naučimo loviti z njimi. Muharjenje z daljšo predvrnico je vsekakor zahtevnejše, vendar lahko včasih že samo s to prilagoditvijo bistveno vplivamo na naš uspeh. Predvrstica v dožini ene in pol ali dveh dolžin palice

je v zahtevnih ribolovih kar nekakšno pravilo. Glede debeline predvrvice, opažam, da je najbolje uporabiti takšno, ki jo še obvladam. Okoli 0,12 mm ali redkeje 0,10 mm je po navadi dovolj ob upoštevanju, da je njena dolžina velikokrat precej bolj odločilna, kot debelina. Za tanjše predvrvice je veliko primernejši tudi malo lažji pribor, ki precej olajša delo. Na splošno pa s podaljšanjem predvrvice lahko dovolj dobro preprečimo plašenje med meti in če uporabljamo tudi palice, ki niso (pre)hitre, običajni pribor lahko popolnoma zadostuje.

Glede **prilagoditve muharskih metov** lahko potrdim, da njihovo obvladovanje pomeni precejšnjo prednost. Že uporaba prej omenjenih predvrvic terja malo več znanja in izkušenj. Ob bi izkoristil priložnost in omenil tudi prednost počasnejših palic (zadnja leta nosijo oznako »medium«), ki olajšajo kontrolo daljših predvrvic, omogočajo natančne in nežne mete s počasnejšim ritmom in širšimi zankami, ki tudi preprečujejo zapletanje in druge napake pri muharskih metih. Če je le mogoče, se izogibajmo uporabi kolutnih metov, še posebno pri ribolovu na blizu. Kolutni meti namreč terjajo precej hitre gibe, ki so zelo neprimerni za težke razmere in plašne ribe. Poleg tega povzročajo tudi precej velike »motnje« na vodni površini, ki nam v težkih razmerah nikakor niso v prid. Veliko bolje je poiskati način za doseg cilja z običajnimi meti nad glavo. Po navadi bolj od daleč in bolj diagonalno, če smo na zaraščenih predelih, obenem pa karseda zmanjšajmo število slepih metov. Najbolje kar samo na enega. Z upoštevanjem teh prilagoditev metanja bomo lahko določenim ribam predložili večkrat, kot bi nam sicer dopustile. Nekatere se niti ne splašijo in se jim lahko zares popolnoma posvetimo.

Najpomembnejša prilagoditev, ki bi jo verjetno moral postaviti na prvo mesto, pa je za te težke ribe po navadi ugotovitev, s čim se resnično hranijo v danem trenutku. Tukaj moram poudariti, da tudi, ko to na nek način ugotovimo, nismo prisiljeni uporabiti popolnoma identičnega posnetka določenega stadija žuželke. Velikokrat zadostuje že nekaj v pravi velikosti in obrisu, kar lahko ponudimo v pravem delu vodnega stolpca in vsaj nekaj osebkov bomo zelo verjetno uspeli pripraviti k prijemu. **Najpomembnejše je torej, da ugotovimo, kaj je tisti trenutek na ribjem jedilniku.** Z leti lahko marsikaj predvidevamo glede na letni čas in revir in smo pripravljene na marsikaj. V nasprotnem primeru pa lahko le upamo, da imamo kaj podobnega s seboj. Lahko uporabimo tudi škarjice in spreminjamo suhe muhe ali posnetke ličink po želji, da dobimo na koncu nekaj podobnega, kar plava ob vodi in v njej. Lahko se opremimo z različnimi muhami že pred sezono, v različnih velikostih, težah in barvah in imamo marsikaj vedno s seboj. Lahko si tudi ciljno vežemo muhe sproti v sezoni, glede na razmere. Marsikdo je pred leti vezal kar na mestu samem ali na begovih rek, vendar so ti časi, kot kaže, žal večinoma stvar preteklosti. Natančno opazovanje je torej vedno dobrodošlo, saj razkrije tudi, v katerem delu vodnega stolpca se ribe hranijo, kar je marsikdaj odločilno za izbiro muh in pristopa. Vsekakor pa je to del našega konjička, ko postane le-ta zares zanimiv.

Tomaž Modic

OD JAPONSKE DO SLOVENIJE

V tokratni številki vam predstavljamo izvrstni ribji jedi: prvo z japonskim pridihom, drugo iz domačih logov.

Najprej pojasnimo pomen drobtin panko. To so japonske drobtine, ki jih dobimo iz belega kruha na naslednji način: pečico segrejemo na 120 stopinj Celzija. Belemu kruhu odstranimo skorjo, tako da ostane samo sredica. Le-to narežemo na trakove, ki jih zložimo v pekač in potisnemo v razgreto pečico, da se posušijo. Pri tem moramo paziti, da kruh ne porjavi, ostati mora bel.

Ko so kruhovi trakovi suhi, jih grobo zdrobimo v mešalniku. Nato jih stresemo v pekač in damo še malo v pečico. Občasno jih premešamo. Dobiti moramo dobro presušene drobtine, ki so hrustljave. Drobtine panko uporabljamo pri pripravi mesa, rib ali zelenjave. Lahko jih uporabljamo tudi kot običajne drobtine.

Ribji ražnjiči, panirani v japonskih drobtinah panko, s karijevo omako

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,2 kg ribjega fileja bele ribe (tolstolobik ali katera druga bela riba)
- 4 jajca
- 5 dag moke
- 20 dag drobtin panko
- pol limone
- lesene palčke
- sol

Ribji ražnjiči, panirani v japonskih drobtinah panko s karijevo omako

Priprava ražnjičev

Ribje fileje narežemo na koščke, posolimo in pokapamo z limoninim sokom. Za pol ure jih damo v hladilnik, da se marinirajo. Potem meso nabodemo na palčke.

V prvi krožnik stresemo moko, v drugega stepena jajca in v tretjega drobtine panko. Ražnjiče najprej povaljamo v moki, nato v stepenih jajcih in nato še v drobtinah. Potem ražnjiče približno pet minut cvremo v razgretem olju. Ob ražnjičih postrežemo karijevo omako, lahko tudi katero drugo primerno omako, npr. jogurtovo ali tatarsko.

Za pripravo karijeve omake potrebujemo:

- 15 dag majoneze
- 10 dag kisle smetane
- kari v prahu – po želji

- nekaj kapljic sojine omake
- 0,5 dl belega suhega vina
- limonin sok
- sol – po želji

Vse sestavine dobro premešamo. Nastati mora gosta, tekoča omaka. Še za pol ure jo postavimo v hladilnik, da se okusi povežejo. Poleg ribjih ražnjičev priporočamo belo suho vino.

Krap s pršutom in sirom na krompirju z zelenjavo

Krap s pršutom in sirom na krompirju z zelenjavo

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 2 kg krapa
- 25 dag pršuta
- 30 dag mocarele
- 80 dag krompirja
- 10 dag paprike
- 20 dag paradižnika
- 20 dag bučk
- 5 dag čebule
- 5 dag česna
- 2 neškropljeni limoni
- peteršilj – po želji
- 2 dl oljčnega olja
- nekaj lističev lovorja
- sol
- poper

Krompir očistimo, operemo in narežemo na rezine, zelenjavo prav tako narežemo na rezine. Vse skupaj zmešamo, posolimo, naoljimo, dodamo začimbe in zložimo v pekač. Krapa očistimo in poprek večkrat zarezemo. V vsako režo vtaknemo rezino limone, posolimo, popramo in potresemo z nastrgano limonino lupino.

Nato krapa položimo na krompir in ga po vrhu pokrijemo s tankimi rezinami pršuta. Položimo v razgreto pečico na 180 stopinj C za približno 40 minut. Malo pred koncem pečenja krapa posujemo z naribano mocarelo in postavimo nazaj v pečico še za 10 do 15 minut. Ob tem zmanjšamo temperaturo na 150 do 170 stopinj C.

Ob jedi priporočamo rdeče suho vino, najbolj se ujema s cabernet sauvignonom.

Borut Jerše

Le kaj se skriva pod gladino? Foto: B. Dominik

